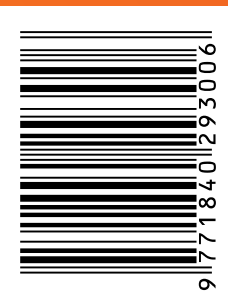

Alumni

APEIRON Univerzitetški časopis

maj / jun 2009

Urednik: ALEKSANDRA Vidović

Tehnički direktor: DARKO Uremović

Lektor: DANIJELA Štrbac

Grafika i DTP: SANJA Šaula

Marketing menadžer: JANA Aleksić

Sekretar redakcije: NINA Uremović

Redakcijski kolegij: LjILJANA Kukavica, LANA Vukčević, NINA Uremović, DUŠAN Stranatić, JANA Aleksić, JELENA Davidović, RADE Biočanin, SANJA Šaula, SLAĐANA Tošić, OLIVERA Jež, MARICA Banović, GORDANA Radić, MILAN Beronja, ALEKSANDRA Vidović, ALEKSANDRA Zelenika, BOJAN Aleksić, NEBOJŠA Anđelić .

Riječ redakcije

Dragi naši studenti , nadamo se da ste zadovoljni sa novim brojem Alumnija, 9.-im po redu.

Pišite nam i šaljite zanimljive članke, budite pravi umjetnici.

„Udubite se u sebe, potražite onu potrebu koja vas goni na pisanje: ispitajte da li njeni korijeni sežu u najdublji put vašeg srca. Da li biste umrli ako bi vam zabranili da pišete?...

...Umjetnost nije ništa drugo nego vid života”...

Rajner Marija Rilke

Uz dolazak proljeća budite uvijek vedri i smjeli

Panevropski univerzitet “Apeiron“

Adresa: Vojvode Pere Krece 13

(bivša fabrika obuće Bosna),

Banja Luka, Bosna i Hercegovina, Republika

Srpska

E-mail:

alumni@apeiron-uni.eu

nina.u@apeiron-uni.eu

jana.a@apeiron-uni.eu

Web site: <http://www.apeiron-uni.eu>

Štampa: Glas Srpske, Banja Luka

Novi udžbenici	4
Najuspješniji kod predsjednika Kuzmanovića	6
Vodeći u grupi uspješnih	6
Ruski ambasador na »Danima Gogolja«	8
Znanje najtraženiji resurs	9
Radost druženja	10
Septembar u klupama „Gemit-Apeirona“	11
Ponovo najbrži fizioterapeuti	12
Holistički menadžment	13
Proces fiskalizacije biće okončan do kraja godine	13
Upoznajmo Rusiju	14
Aerobik u sali univerziteta „APEIRON“	16
„Apeironu“ drugo mjesto	17
Radost u objektivu	17
Studenti u posjeti Termoelektrani i Cementari	18
Operacijom smanjio želudac zbog finansijske krize	20
Bijelci s plavim očima krivi za finansijsku krizu	20
Analogni računar Mike Alasa	21
Dostignuća u nuklearnoj medicini	24
Evropski prostor visokog obrazovanja - EHEA	30
Blagojević na Maratonu sjećanja na žrtve bombardovanja	34
Najmasovnije svjetsko prvenstvo u raftingu	35
Priprema za ispit	36
Vođenje bilježaka i teorija pismenosti	37
SICBL - Info	38
Kako je nastao Facebook	39
Naš temperament, ne mora da bude naša sudbina	40
Stepski vuk	42

Najnovija izdanja

Novi udžbenici

Predstavljamo najnovija izdanja za koja je Panevropski univerzitet "APEIRON" postao bogatiji

Pripremila: Aleksandra Vidović

РУССКИЙ ДЕЛОВОЙ ЯЗЫК II

Izvod iz predgovora knjige autora prof. dr Larise Čović

Na Vama je, dragi moj polazniče, da pre nego li zakoračite u beskrajne stepе ruske reči pažljivo iščitajte i proučite sve ono što Vam se nudi, opet u ukupno devet lekcija, za 9 radnih nedelja (za koliko treba da savladaš gora i mora!) koliko treba da traje ovaj viši kurs ruskog jezika, da biste zatim bili kadri da u budućnosti krenete jednim od puteva koji Vas vode ka Vašem cilju, a za koji ste se pripremali. Uložite li iznova maksimalni napor, bar u onoj meri u kojoj ste to činili u savladavanju materijala prve knjige, vratiće Vam se mnogostruko: jer, ponavljam, koliko su koreni drveta gorči i čemerniji, toliko su plodovi sa njega slađi i ukusniji.

Удачи Вам, дорогие мои друзья!
Ваша Лариса Ивановна

PREDUZETNIČKI MENADŽMENT

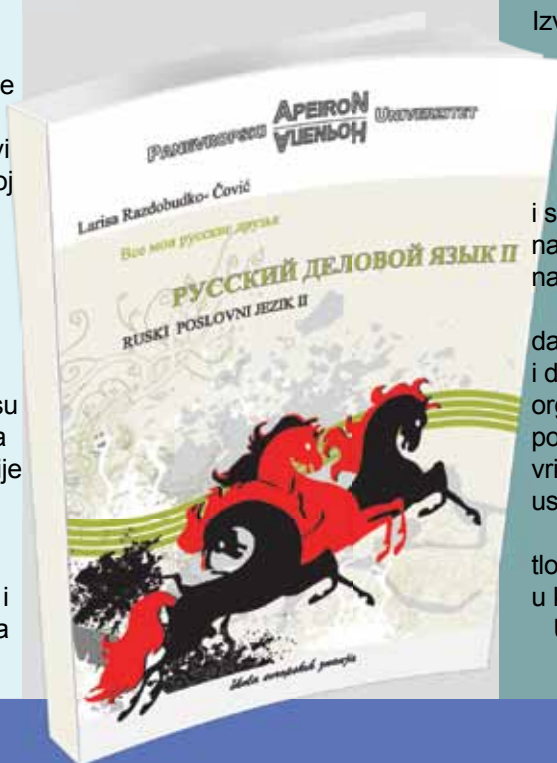
Izvod iz predgovora knjige autora prof. dr Željka Baroša

Namjera autora ove knjige je da cjelovito obradi i sistematizuje problematiku i sadržaj preduzetništva i da ih prikaže na razumljiv, prepoznatljiv i praktičan način.

Nesumnjivo je da preduzetništvo danas predstavlja inovativan i dinamičan proces kreiranja, organizovanja i razvoja poslovnih poduhvata radi stvaranja novih vrijednosti i ostvarivanja poslovnog uspjeha.

Vrijeme u kojem živimo je plodno tlo za primjenu ideja i znanja, koja se u knjizi ekspliciraju."

UPRAVNO PROCESNO PRAVO I

BERZE I BERZANSKO POSLOVANJE

Prema riječima autora knjige „Berze i berzansko poslovanje“ prof. dr Zdenke Đurić, tržišta hartija od vrijednosti i berze su teren na kome već dugo živi ekonomija znanja ili ekonomija u kojoj su znanja i informacije ključni faktori uspjehnosti rada.

Velikoj medijskoj popularnosti berzi kod nas, svakako pridonose i marketinške aktivnosti svih onih koji se profesionalno angažuju u poslovima na i oko berze. U pitanju su vrlo unosna zanimanja - činjenica, da je svako od nas u procesu privatizacije postao vlasnik akcija, a samim tim i neko, ko može da trguje na berzi strana, većini nas nerazumljiva terminologija onih koji nose tehničku i stručnu podršku zaživaljavanju tržišta hartija od vrijednosti.

UPRAVNI SPOR

Izvod iz recenzije knjige autora prof. dr Mlađena Mandića

U prvom dijelu knjige autor iznosi proces donošenja upravnog akta, od njegovog pripremanja pa sve do završne faze, izvršenja. U drugom dijelu prikazan je proces sudske provjere pravosnažnih akata uprave, kao i kraći istorijski deo upravnog spora kao fenomena pravne literature.

Autor je na dosta originalan način uspeo da približi problematiku upravnog spora i upravnog postupka sledeći logiku donošenja upravnog akta.

Tekst je pisan jasno, jezički doterano i nenametljivo i kao takav popuniće veliku prazninu koja je očigledna u naučnoj i stručnoj literaturi.

Recenzent: Aleksandar Đurđev

FINANSIJE I FINANSIJSKO PRAVO

Izvod iz recenzije knjige autora prof. dr Milorada Bejatovića

Tekst sadrži trinaest poglavlja (sa četiri do sedam pododjeljaka svaki) sadržajno raspoređenih tako da odgovaraju savremenom zahtevu da se studenti najpre pojmovno uvedu u sistem finansijskog prava, a potom da im se objasne osnove finansijskih institucija uključujući i inicijalne osnove bankarstva. Takođe, teoriji javnih prihoda i rashoda, kao i teoriji javnog kredita nađeno je odgovarajuće i omeđeno znalački odabrano mesto. Proces budžetiranja i bankarstvo su izloženi u meri koja omogućava korišćenje dodatne literature i legislative, već prema potrebama čitalaca.

Recenzent: Dr Predrag Stojanović,
redovni profesor
Za predmet Javne finansije i
finansijsko pravo
Pravnog fakulteta Univerziteta u
Kragujevcu

**UPRAVLJANJE POSLOVNIM
INFORMACIONIM SISTEMIMA**

Izvod iz knjige Doc. dr Gordane Radić

Poslovni informacioni sistemi postaju sve kompleksniji. Informacione tehnologije se razvijaju velikom

brzinom i u mogućnosti su da prate većinu promena koje se dešavaju u društvu, da podrže mnoge zahteve koji se postavljaju pred organizacije i poslovne sisteme, bilo da su to veliki, srednji ili mali sistemi. Menadžeri, sagledavajući poslovne procese u svojoj organizaciji i probleme koji ih prate,

definišu svoje zahteve za ključnim informacijama potrebnim za donošenje efikasnih i efektivnih poslovnih odluka. Projektanti poslovnih informacionih sistema, podržanih informacionim

tehnologijama, moraju da uvažavaju zahteve i potrebe menadžera. U cilju stvaranja kvalitetnih upravljačkih poslovnih informacionih sistema analitičari i projektanti informacionih sistema treba da koriste najnovije informatičke alate, metode i procedure.

Prijem za studente

Najuspješniji kod predsjednika Kuzmanovića

Piše: Olivera Jež

Povodom obilježavanja 9. januara, Dana Republike i krsne slave Republike Srpske, Predsjednik Rajko Kuzmanović organizovao je svečani prijem za najuspješnije studente.

Na toj svečanosti, Panevropski univerzitet „Apeiron“ su predstavljali najuspješniji studenti, Olivera Jež, sa treće godine Fakulteta pravnih nauka i Aleksandar Stojaković, student treće godine Fakulteta zdravstvenih nauka.

Naši studenti su izrazili veliko zadovoljstvo zbog prijema kod predsjednika Kuzmanovića, jer je to veliki motiv za njihov dalji rad i ostvarivanje boljih rezultata. Naročito ih je radovala činjenica, da su sa ponosom predstavili svoj Univerzitet. Predsjednik je sa studentima

razgovarao o stanju u visokom obrazovanju, te o planovima za poboljšanje studiranja

Predsjednik je naglasio da Republika Srpska nije prolazna kategorija; Republika Srpska je manji ali bolji entitet koji sve više jača i zato je treba što bolje predstaviti Evropi i svijetu. S tim mišljenjem su se složili svi studenti.

Treba naglasiti da je od velikog značaja što nisu zaboravljeni najvrijedniji studenti i da Republika Srpska ima zavidan potencijal mladih talenata koje valja podržati. Na studentima ostaje da svojim daljim radom u što boljem svjetlu predstave Republiku Srpsku i BiH i daju svoj doprinos društvenom razvoju i jačanju.

Svečana Akademija za Dan univerziteta „APEIRON“ i Srednjoškolskog centra „GEMIT-APEIRON“

Vodeći u grupi uspješnih

Pripremile: Jana A. i Nina U.

- Svečanosti prisustvovali mnogobrojni gosti
- Dobrodošlicu uputili, rektor Univerziteta akademik prof dr Dragan Danelišen i direktor srednjoškolskog centra prof Boško Banjac
- Gosti sa zanimanjem razgledali prostorije Univerziteta i SŠC „GEMIT-APEIRON“.

dEŠAVANJA na APEIRONu

U svom obraćanju rektor Univerziteta akademik prof dr Dragan Danelišen je izjavio da svesrdno podržava kvalifikaciju ministra Kasipovića na dobre i loše Univerzitete, te da su sve aktivnosti Panevropskog univerziteta „Apeiron“ usmjerene ka zauzimanju vodećeg mjesta u grupi uspješnih. Tako Univerzitet „Apeiron“ posjeduje vlastiti reprezentativan prostor, savremenu digitalizovanu opremu i tehnologiju, respektabilan nastavnički kadar, moderan pristup nastavi. Naročita pažnja posvećuje se vlastitoj izdavačkoj djelatnosti, u okviru koje se ističe studentski časopis i naučno-stručni univerzitetski časopis, a svake godine je sve veći broj udžbenika za sve studijske programe. Dio bogatih aktivnosti obavlja i Naučno-istraživački institut univerziteta „Apeiron“ kroz rad na vlastitim projektima i učešće u međunarodnim projektima.

Rektor Danelišen je podsjetio, da Univerzitet „APEIRON“ ima pet fakulteta i to: Fakultet poslovne ekonomije, Fakultet pravnih nauka, Fakultet zdravstvenih nauka, Fakultet sportskih nauka i Fakultet informacionih tehnologija

sa 15 studijskih grupa koje pohađaju mnogobrojni studenti iz cijele BiH.

Ovo je ujedno i Dan Srednjoškolskog centra „GEMIT-APEIRON“ u kome se uspješno školuje prva generacija đaka

U već tradicionalno, četrnaestog februara na Panevropskom Univerzitetu „APEIRON“ održana je Svečana Akademija povodom obilježavanja Dana Univerziteta „APEIRON“ i Dana Srednjoškolskog centra „GEMIT-APEIRON“.

Svečanosti su prisustvovali mnogobrojni gosti, koji su nakon govora dobrodošlice rektora Univerziteta akademika prof dr Dragana Danelišena i direktora SŠC prof Boška Banjca, razgledali prostorije Univerziteta „APEIRON“ i SŠC „GEMIT-APEIRON“.

upisana u školsku 2008/09 godini u Ekonomsku, Medicinsku školu i Gimnaziju, opšteg i informatičkog smjera. Škola je opremljena modernim tehnologijama koje đacima omogućavaju efikasnije savladavanje školskog gradiva te sticanje znanja i praktičnih vještina u laboratorijama, kabinetima za protektiku i zdravstvenu njegu, biblioteci, informatičkim i drugim kabinetima.

Direktor SŠC „GEMIT-APEIRON“ prof Boško Banjac je izjavio da se u odjeljenjima može primjenjivati interaktivna nastava zbog manjeg broja učenika, te kreirati optimalna radna atmosfera. Postoji mogućnost da se uspostavi prisan odnos sa učenicima i iskrena i dobra saradnja sa njihovim roditeljima.

»APEIRON« obilježio 200-godina
rođenja Gogolja

Ruski ambasador na »Danima Gogolja«

- *Visoki gosti na manifestaciji u slavu Gogolja*
- *Ambasador Šuvalov razgovarao sa studentima*

Ratedra za ruski jezik Panevropskog univerziteta „Apeiron“ u četvrtak 14. maja organizovala je manifestaciju „Dani Gogolja“ posvećenu obilježavanju 200-godina rođenja velikog ruskog pisca Nikolaja Vasiljevića Gogolja. Manifestaciji su prisustvali i ambasador Ruske Federacije u BiH Konstantin Šuvalov i akademik prof. dr Rajko Kuzmanović, predsjednik Republike Srpske.

Pozdrav dobrodošlice brojnim gostima, uputio je rektor Panevropskog univerziteta akademik prof. dr Dragan Danelišen koji je naglasio da su učinjene sve potrebne mjere, kako bi u novoj školskoj godini „APEIRON“ dobio akreditaciju za studijski program slavistike i ruskog jezika.

Na poziv studenata, prigodno predavanje ovom prilikom, održao je visoki gost, ambasador Ruske Federacije u BiH Konstantin Šuvalov. On je studentima i gostima okupljenim u atrijumu Univerziteta, nadahnuto i biranim riječima govorio o značaju i djelu velikog ruskog klasika, čiji je i sam poštovalac .

Prisutnima se obratio i akademik prof. dr Branimir Čović i u svojoj besjedi podsjetio na veličinu

Gogoljevog djela, a studenti su u toku njegove besjede, na ruskom jeziku recitovali tekstove iz romana „Mrtve duše“.

Akademik prof. dr Rajko Kuzmanović je pohvalio kulturnu manifestaciju „Dani Gogolja“, podsjećajući da su ovakve manifestacije most saradnje između naroda.

Nakon prigodnog programa, studenti su razgovarali sa ambasadorom Ruske Federacije u BiH Konstantinom Šuvalovim o raznim temama koje su ih interesovale i postavljali pitanja na koja je odgovarao iskusni diplomata.

Ovaj susret, bio je istinsko zadovoljstvo za studente i prijatelje ruskog jezika i ruske kulture, kao i prilika da čuju majstorsko izvođenje popularnih ruskih kompozicija koje su izvodile na violini mr Aleksandra Pereula i gitari mr Sandra Santrač.

Ova manifestacija bila je i kulturna i akademska, dio interaktivne i sadržajne nastave ruskog jezika, koju zahvaljujući inventivnosti profesorice ruskog jezika dr Larise Ivanovne Čović, studenti svih fakulteta na „APEIRONU“ sa zadovoljstvom prate i uče .

Uručeni indeksi postdiplomcima i doktorantima

Znanje najtraženiji resurs

Nova generacija polaznika postdiplomskih i doktorskih studija, budućih magistara i doktora nauka iz oblasti ekonomije, bankarstva, finansija, menadžmenta, prava, informatike, zdravstvenih i sportskih nauka

Krajem decembra u amfiteatru Univerziteta „Apeiron“ upriličena je svečana dodjela indeksa novoupisanim postdiplomcima i doktorantima. Indekse im je uručio predsjednik Vijeća za postdiplomske i doktorske studije akademik prof. dr. Rajko Kuzmanović, a na svečanosti su pored profesora i studenata, prisustvovali i brojni gosti.

U pozdravnoj riječi akademik Kuzmanović je naglasio, da je danas u svijetu znanje postalo najtraženiji resurs, osnovna proizvodna snaga i pretpostavka uspješnosti. Rezultati primjene znanja dijele razvijene zemlje od nerazvijenih, bogate od siromašnih i visoki životni standard od niskog. Pozvao je postdiplomce i doktorante da podižu ugled Univerziteta i stvaraju ambijent i tržište znanja i postižu vrhunske rezultate u svom poslu.

U svom obraćanju rektor Panevropskog univerziteta akademik prof. dr. Dragan Danelišen je naglasio da se nada, da će ih naučna radoznalost, navesti da postave visoke ciljeve i budu ponos Univerziteta i našeg društva.

Po završetku postdiplomskih i doktorskih studija na Fakultetu poslovne ekonomije, Fakultetu informacionih tehnologija, Fakultetu pravnih nauka, Fakultetu zdravstvenih nauka i Fakultetu sportskih nauka, na petnaest studijskih grupa, polaznici će steći zvanja magistara i doktora nauka iz odabranih oblasti. Novoj generaciji postdiplomaca i doktoranata iz oblasti ekonomije, bankarstva, finansija, menadžmenta, prava, informatike, zdravstvenih nauka i sporta biće omogućeno interdisciplinarno sticanje znanja.

Piše: Olivera Jež

Posjeta Dječijem domu „Rada Vranješević“

Radost druženja

Većina malih drugara, štićenika Doma, pronašla drugi dom!

Piše: Lana Vukčević

Unija studenata Panevropskog Univerziteta „Apeiron“, na inicijativu rektora akademika prof. dr Dragana Danelišena, a podržana od uprave Univerziteta, organizovala je posjetu i druženje sa štićenicima Dječijeg doma „Rada Vranješević“ Banja Luka. Kako je i prošle godine upriličena posjeta i druženje sa štićenicima, taj događaj je postao tradicionalan. Želja svih u organizaciji ove posjete je bila da se provede kvalitetno vrijeme sa štićenicima Doma. Na taj način uneseno je malo radosti u živote domaćina, mališana koji su novogodišnje praznike provodili u Domu, tako i u živote posjetilaca sa Panevropskog Univerziteta „Apeiron“.

Ove godine, u organizaciju posjete sa oduševljenjem uključili su se profesori i učenici Srednjoškolskog centra „Gemit-Apeiron“, i tako podržali ovu humanitarnu ideju. Uz novogodišnji ručak, te dodjelu poklona, nekoliko sati je provedeno u igri i druženju sa štićenicima Doma.

Jako bitna stvar nam je „zapela za oko“. Većina naših malih drugara, štićenika Doma, koje smo upoznali prošle godine, pronašla je drugi dom. Na neki način nam je bilo žao, jer ih nismo opet vidjeli. Ipak, spoznaja da su sada okruženi ljubavlju nekih dobrih ljudi, nam je puno više značila.

U razgovoru sa direktorom Doma, te sa vaspitačima, dogovoreno je da naše posjete u 2009. godini budu češće. Kako bi na određen način podstakli i druge, apelujemo na sve one koji dijele naše mišljenje, da odvoje malo slobodnog vremena i uljepšaju bar jedan dan i sebi i štićenicima Doma.

dEŠAVANJA na APEIRONu

Posjeta učenika devetih razreda

Septembar u klupama „Gemit-Apeirona“

- 📖 *Bliži se kraj školske godine pa se učenici devetog razreda osnovne škole nalaze na raskrsnici koja određuje njihov daljnji put i uspjeh u životu.*
- 📖 *Na najvažnije pitanje: koju srednju školu upisati, mi odgovaramo, posjetite Srednjoškolski Centar, »Gemit-Apeiron«*

Piše: Slađana Tošić

Kako bi se učenici devetih razreda osnovnih škola, na vrijeme informisali i obezbjedili svoje mjesto u srednjoškolskim klupama, tokom marta organizovali smo učeničke posjete Srednjoškolskom centru „Gemit-Apeiron“. Promocijom Srednjoškolskog centra obuhvatili smo učenike devetih razreda iz osnovnih škola u Banjoj Luci, Mrkonjić Gradu, Šipovu, Kneževu, Brodu, Prnjavoru, Kotor Varošu, Čelincu, Gradiški...

Prilikom posjeta, učenici nisu krili oduševljenje onim što su vidjeli i čuli u našem Srednjoškolskom centru. Neki su već rezervisali svoje mjesto kod nas. Učenici koji su nas posjetili imali su priliku da saznaju sve što ih zanima u vezi sa školom i zanimanjem koje mogu upisati. Obilazeći Srednjoškolski centar i Univerzitet „Apeiron“ imali su priliku da se upoznaju sa prostornim, tehničkim i kadrovskim mogućnostima kojima raspolažemo.

Svim učenicima poručujemo da prate svoje skolonosti i interese, da prouče zahtjeve i perspektive zanimanja koja žele, mogućnosti stručnog usavršavanja, da se detaljno informišu i tek onda odluče za upis u srednju školu.

Pošto je profesionalna orijentacija učenika važan segment na koji treba obratiti pažnju, Srednjoškolski centar „Gemit-Apeiron“ je u saradnji sa osnovnim školama iz Banja Luke i drugih gradova odlučio pružiti pomoć učenicima i olakšati im izbor zanimanja kojima žele da se bave u budućnosti. Kako je cilj profesionalne orijentacije da se postigne što je

moguće veći stepen usaglašenosti ličnih želja sa stvarnim sposobnostima i kadrovskim potrebama zajednice, pokušali smo odgovoriti na sva pitanja koja zanimaju učenike, kako bi donijeli dobru odluku.

Omogućili smo učenicima da zajedno sa svojim nastavnicima, direktorima i pedagogima posjete Srednjoškolski Centar „Gemit-Apeiron“ kako bi se sami uvjerali koje uslove školovanja nudimo.

Učenicima onih škola koje zbog udaljenosti ili velikog broja učenika, nisu bili u mogućnosti da nas posjete, predstavnici „Gemit-Apeirona“ išli su u posjetu. Na taj način, učenici su se takođe mogli detaljno upoznati sa mogućnostima koje pruža Srednjoškolski centar. U tu svrhu snimljen je i promotivni film o Srednjoškolskom centru „Gemit-Apeiron“ koji sadrži poruku naših učenika učenicima devetih razreda osnovnih škola i njihov poziv, da im se od septembra pridruže.

Na INOST-u mladih '09

Pokrajcu dvije plakete

Učenici SŠC "Gemit-Apeiron" posjetili
INOST mladih '09

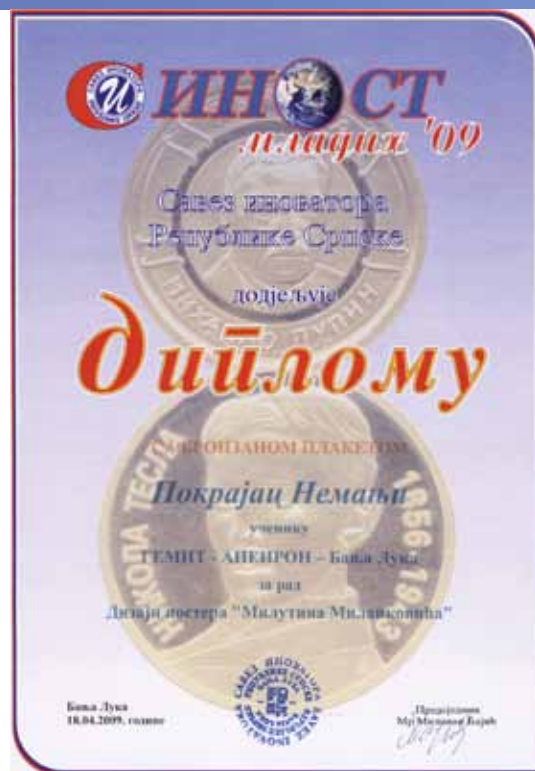

Piše: Slađana Tošić

Polovinom aprila u Domu omladine u Banjoj Luci održana je Jedanaesta međunarodna izložba ideja, inovacija i stvaralaštva poznata pod nazivom INOST mladih 2009.

Učenik naše Gimnazije Nemanja Pokrajac bio je učesnik INOST-a i za rad "KEČ-jedrilica" je dobio diplomu sa srebrnom plaketom. Nemanja je takođe dobio i diplomu sa bronzanom plaketom za dizajn postera poznatog srpskog fizičara Milutina Milankovića.

Savez inovatora Republike Srpske dodijelio je Anastasiji Ćorović, učenici Medicinske škole, smjer farmaceutski tehničar i Srednjoškolskom školskom centru "Germit-Apeiron" diplomu za učešće na jedanaestoj međunarodnoj

izložbi ideja, inovacija i stvaralaštva.

Na poziv inovatora Republike Srpske i Udruženja inovatora grada Banja Luka, učenici naše škole su zajedno sa profesorima matematike i informatike posjetili INOST mladih 09. i pokazali veliko interesovanje za izložene eksponate.

Proljetni kros učenika "Gemit-Apeirona"

Ponovo najbrži fizioterapeuti

Prva mjesta osvojili su učenici Lazar Dumnić i Dragana Vranić

Piše: Slađana Tošić

Proljetni dan bio je kao stvoren za odlazak u prirodu i održavanje proljetnog krosa za učenike Srednjoškolskog centra "Gemit-Apeiron". Kros najavljen još u oktobru prošle godine, organizovan je polovinom aprila u parku "Mladen Stojanović".

U muškoj konkurenciji u trci na 1000 metara kao i na jesenjem krosu, prvi na cilj je stigao učenik iz odjeljenja fizioterapeutskih tehničara Lazar Dumnić. Drugo mjesto osvojio je učenik iz odjeljenja zubno-stomatoloških tehničara Aleksa Savičić, a treće mjesto Lazarev drug iz odjeljenja, Nikola Puzić.

U ženskoj konkurenciji u trci na 800 metara prva na cilj stigla je učenica iz odjeljenja fizioterapeutskih tehničara Dragana Vranić. Drugo mjesto zauzela je učenica Ekonomske škole Jelena Prošić, a treće Draganina drugarica iz odjeljenja Andrea Knežević. Od ukupno prvih šest mjesta, u muškoj i ženskoj konkurenciji, četiri su zauzeli fizioterapeuti što je za svaku pohvalu.

Zahvaljujemo se svim učenicima na učešću na krosu a pobjednicima upućujemo srdačne čestitke.

Seminari
na Univerzitetu

Holistički menadžment

Pripremila: Aleksandra Vidović

Budući da je menadžment sveprisutan, uporedo sa porastom društvene moći, te ciljnog vođenja ljudi sa različitim znanjima i vještinama, dolazi do sve veće motivacije za istraživanje ovog fenomena.

Fiskalizujte efikasno,
riješite trostruko

Proces fiskalizacije biće okončan do kraja godine

U prostorijama Univerziteta „Apeiron“ u periodu od devetog do dvadesetog februara, održan je seminar iz Holističkog menadžmenta koji su vodili eminentni predavači prof. dr Florin Munteanu iz Rumunije i prof. dr Dario Andreta i prof. dr Dario Belloma iz Italije. Na seminaru su predstavljene slijedeće tematske cjeline:

- Potrebe za novim inventivnim projektima;
 - Teorija haosa;
- Teorijska osnova svega postojećeg;
 - Analiza kriza;
- Univerzalne konstatae i njihova interpretacija;
- Brojevi na kojima su bazirani prirodni zakoni;

Predavanja su bila otvorena za javnost, te su nakon završenog kursa svi učesnici dobili sertifikate o učešću na seminaru, dok je studentima „Apeiron“-a omogućeno da seminar polažu kao izborni predmet i dobiju odgovarajući broj ECTS bodova/kredita.

Da bi išli u korak sa vremenom organizovali smo predavanje iz oblasti fiskalizacije. Ovom prilikom je predstavljeno trostruko rješenje pod nazivom 3N - poslovno-informacionog sistema Pantheon, fiskalnog štampača Professional i podrške implementacionog partnera .

Na seminaru je prikazano kako da se u najkraćem vremenu izvrši fiskalizacija za djelatnost kojom se bavimo u saradnji sa partnerima Alf-om, computing systems, EKOM i nfocom. Seminar je takođe pokazao da se ove kompanije u par koraka može završiti fiskalizacija djelatnosti imati rješenje koje je u skladu sa zakonskim propisima.

Piše: Aleksandra Vidović

Uspješno okončana nastava ruskog jezika

Upoznajmo Rusiju

- Radi postizanja većeg doživljaja ruskog duha studentkinje su izvodile recital, obučene u ruske narodne nošnje. To je bio poseban vizuelni i emotivni doživljaj.
- Studentima je pružena prilika da putem video-projektora upoznaju ruske gradove Sankt Peterburg i Moskva.

Na početku školske godine studenti su mogli da biraju, koji jezik kao obavezni predmet žele da uče. Mogli su izabrati engleski, njemački ili ruski jezik. Raduje činjenica, da je sve više studenata zainteresovano za učenje ruskog jezika.

Nastavu je uzvodila prof. dr Larisa Čović od koje su studenti mogli da čuju izvorni ruski izgovor, što im je pomoglo da savladaju lekcije i dođu do zadanog cilja. Od velike pomoći studentima je bila i viši asistent mr Slavica Lukić.

U okviru nastave studenti su savladali mnogo više od početnog znanja. Na završnom času organizovano je „Jesenjinovo veče“, na kome je akademik Branimir Čović govorio o životu i djelu ovog ruskog velikana, a studenti su pokazali koliko su savladali jezik recitujući njegove najpoznatije pjesme.

pola kilometra sa svake strane, to je još uvijek grad za pješake. Zgrade, udaljenost, čak i stepenice, upravo su onakvi kakvim ih je Dostojevski opisao prije 150 godina. Možete korak po korak da pratite likove iz romana Dostojevskog, da u mislima hodate sa Raskolnikovim, ili da sa Idiotom obilazite grad dok on sumanuto luta, kako je to napisao najveći ruski klasik.

Ljepota Sankt Peterburga, kao i ljubaznost njegovih srednjovječnih i starijih stanovnika, nije rezultat samo kulturnog ponosa. Njegova najuočljivija ljepota je u tome što je rođen u užasnoj patnji koju je stolički podnio.

SANKT PETERBURG

Kao nedvosmislen testament vizije Petra Velikog, grad je planiran kao mikrokosmos moderne, kosmopolitske Rusije. Izgrađen je na 42 ostrva delte rijeke Neve koja je bila potpuno potopljena do podizanja grada početkom XVIII vijeka.

Inspirisan Amsterdamom i poređen sa Venecijom, njegova saobraćajna arterija obuhvata široke nasipe, kose avenije, rešetkaste ulice i vijugave kanale. Kombinacije imperijalnog i urbanog, rafiniranog i rogotatnog, tradicionalnog i naprednog, daju mu svojevrsnu auru.

Danas, uprkos razaranju koje je izazvala Hitlerova vojska, Sankt Peterburg je i dalje najbolje očuvani živi grad: daleko od svega, oko tri stotine kilometara od Helsinkija, šest stotina od Moskve, na vlažnom pijesku koji praktično onemogućava izgradnju visokih zgrada, ali ipak, ne može, da zaustavi razvoj.

Najbolji pristup gradu je, sa mora, od proljeća do jeseni kada trajekti voze do njega iz Finske. Najudobnije je ići željeznicom- ruski brzi vozovi voze direktno iz Moskve u centar grada.

Kada prošetate cijelom dužinom glavne ulice i istražite one bočne, po

MOSKVA

Moskva je najveći grad Evrope, vibrantan i živahan, blještav, ušminkan, živahan, lud i skup. Nalik na sve svjetske metropole, poput Pariza, Londona ili Njujorka, ona predstavlja ukrštanje civilizacija i civilizaciju za sebe. Kao i cijela Rusija! Najljepša je zimi, kada je Rusija najviše „ruska“ i nekako najviše liči na predstavu o ambijentu koju okružuje „Sibirskog berberina“, Anu Karenjinu, moćne ruske careve. Dok padaju pahulje... jednostavno znaš da si na pravom mjestu.

Obilazak Moskve obavezno se započinje na Crvenom trgu. Crveni trg je dobio ime po ljepoti, a ne po crvenilu. Jednostavno se ne zna da li je ovaj dio Moskve ljepši danju ili noću. Sa jedne strane su zidine Kremlja, crvene moskovske tvrđave, sa gomilom kula koje imaju orlove ili petokrake na vrhovima, svaka drugačija i svaka prelijepa. Sa druge strane je svojevrsteno najveća robna kuća na svijetu-GUM, koja je izdijeljena na prestižne butike, i sve što vam padne na pamet od svjetskih marki, ovdje se mogu pronaći. Zanimljivo je da se sve firme pišu ćirilicom, po zakonu, pa se može vidjeti logo „Mango“- istim onim fontom, ali ćirilicnim.

Tu su i nezaobilazne drvene lutkice „matrjoške“, koje, iz nekog nepoznatog razloga, svi kod nas zovu „babuške“.

A crkva Vasilija Blaženog... ona je

valjda ono što svako od nas zamišlja kada zamisli Rusiju! Građena je u vrijeme Ivana Groznog, a sada je muzej u kome se prodaju ikone, ali i sovjetski suveniri, upaljači sa znakom KGB-a, pljoske za vodku sa petokrakama ili ruskim grbom, ili oficirske SSSR šubare.

Kremelj je mjesto gdje se svako može nagledati istorije i crkvi, muzeja i palata. Osim građevina, u Kremlju je najupečatljivije i Car Zvono. To je najveće zvono na svijetu, koje kada su ga napravili, nisu mogli da dignu na zvonik, pa je moralo da čeka da neko izmisli dizalicu dovoljno jaku da ga podigne. Kad je moćna mašina, poslije nekoliko vijekova konačno konstruisana, izbio je požar koji je zahvatio zvono, a vatrogasci su ga gasili hladnom vodom, pa je puklo. Više nije imalo smisla dizati ga, pa je ostalo na patosu, a na sebi ima pukotinu veličine ulaznih vrata nekog stana.

Čitav moskovski metro grandiozno je umjetničko djelo! Stanice su ukrašene prelijepim mozaicima, reljefima, skulpturama. Nije ni čudo da ovaj metro, u koji vozovi stižu u vremenskim intervalima od po minut i po, smatraju najljepšim na svijetu.

Obavezno treba prošetati obalom rijeke Moskve, sa koje se pruža divan pogled na Kremelj i na Hram Hrista Spasitelja. Tu je i grandiozna statua Petra Velikog koji upravlja jedrenjakom. Pored rijeke Moskve se gradi niz zgrada koji je već dobio naziv „Moskovski

Menhetn“, a sastoji se od najljepših modernih zdanja današnjice. Dalje od centra su zdanja „staljinske gotike“, kao što je Univerzitet Lomonosov.

U Moskvi su skoro sve građevine nalik na palate: i Boljšoj teatar, i Tretjakovska galerija, ali i svaka željeznička stanica... Tu se zavrti u glavi od boja, mirisa i ukusa, od azijskih i kavkaskih specijaliteta,

azerbejdžanskih baklava, čebureka, sušenih ribica, kavijara, boja crkavi, fasada, mozaika, ikona, garderobe djevojaka i momaka, mercedesa i rols-rojseva... Sve pleše u ritmu vodke, pop muzike, slovenskog pijanstva i oduševljenja životom...

Ovo je ultimativno mjesto za provod i uživanje, spoj Istoka i Zapada, pomalo bolji od oba. Izbljediti u tvom sjećanju- neće. Nikom nije!

Piše: Olivera Jež

Fitnes

Aerobik u sali univerziteta „APEIRON“

Aerobik je vrsta treninga koja kombinuje ritmičke aerobne vježbe s istezanjem i vježbama snage. Cilj aerobika je povećati snagu, elastičnost i kardiovaskularni kapacitet organizma.

Dobra vijest za studente Univerziteta „Apeiron“, kao i sve zainteresovane je, da su počeli časovi aerobika u sali univerziteta „Apeiron“. Aerobik je započeo u martu, a održava se u redovnim terminima utorkom i četvrtkom od 20 do 21 čas. Na aerobik su dobrodošle sve zainteresovane djevojke bez obzira da li su studentice univerziteta „Apeiron“, a bitno je da su željne vježbanja i zabave!

Na časovima se radi Mix aerobik, dakle kombinacija različitih elemenata fitness aktivnosti kao što su: pilates, step aerobik, workout....Aerobik se radi u kombinaciji sa vježbama snage i to u redoslijedu: izdržljivost- snaga- pokretljivost. Taj redoslijed se prati na treningu kao optimalni i najbolji način organizacije časa.

Takođe je veoma bitno da se vodi računa o ishrani i pravilima vježbanja da bi efekat koji se očekuje bio postignut, da se ostvare ciljevi koje osoba očekuje. Samim tim, veliki uticaj na psihu rekreativaca ima osjećaj

zadovoljstva nakon svakog kvalitetnog časa, kojeg izbacuje negativna energija a fizičkim blagim umorom, postiže prikupljanje nove pozitivne energije za naredne dane.....

U današnje vrijeme, sport ili rekreacija su veoma važni za život svake individue. To je ono što oplemenjuje čovjeka, što ga uči odgovornosti, trudu i ljubavi i što ga formira i ostavlja na njemu pečat kroz čitav život. U vremenu koje izdvaja za sport i rekreaciju individua pronalazi sebe, a vježbanje može pomoći da nadjemo dio smisla života. Jer, rekreacija je važna za fizičko zdravlje, za zdravlje osobe u psihičkom smislu, za dobre odnose u sociološkom smislu, za razonodu i zabavu, za plemenitost i stvaranje odgovornosti i kontrole nad sopstvenim tijelom.

Jana i Sonja instruktori aerobika poručuju, vježbajte zajedno sa nama.

Piše: Jana Aleksić

„Apeironu“ drugo mjesto

Pišu: Nebojša A. i Bojan A.

U prvoj utakmici Univerzitet »Apeiron« je pobijedio Fakultet za bezbjednost i zaštitu boljim izvođenjem sedmeraca rezultatom 6:5, a regularni dio je završen rezultatom 2:2.

U drugoj utakmici, odnosno u polufinalu turnira, Univerzitet »Apeiron« se sastao sa Medicinskim fakultetom i pobijedio 3:2, te se plasirao u finale turnira.

U finalu turnira Univerzitet »Apeiron« je igrao protiv ekipe Fakulteta za fizičko vaspitanje i sport. Poslije regularnog dijela rezultat je bio neriješen 3:3, pa su izvođeni sedmerci u kojima je Fakultet fizičke kulture bio bolji.

Mali fudbal „Borik 2009.“

Na tradicionalnom turniru u malom fudbalu »Borik 2009.«, trideset i trećem po redu, ekipa Univerziteta »Apeiron« osvojila je drugo mjesto.

U kategoriji najboljeg golmana izabran je Almir Džonlić, golman ekipe našeg Univerziteta. U kategoriji najboljeg strijelca nagrada je dodijeljena Nebojši Anđeliću, takođe iz ekipe Univerziteta »Apeiron«. Inače, naša ekipa u malom fudbalu, takmičila se u konkurenciji ekipa sa devet fakulteta.

Izložba fotografija Dušana Stegića

Radost u objektivu

Izložba fotografija sa najljepšim motivima proljeća i ljeta, kao da podstiče misli da zalutaju negdje među žubora potoka u užurbanim hodnicima Univerziteta „Apeiron“ i odvrćaju misli od svakodnevnice života i treme studenata pred ispite.

Univerzitet „Apeiron“ podržava sve vrste kulturnih i edukativnih programa, a među njima je i izložba umjetničkih fotografija profesora Dušana Stegića pod nazivom „Radost u objektivu“.

Izložba je u hodnicima „Apeirona“ otvorena krajem prošle godine i sadrži 50 fotografija koje objektivom Dušana Stegića, čuvaju prirodne ljepote koje krasi proljeće i ljeto. Bio je težak posao od mnoštva fotografija izabrati samo pedeset, jer profesor Dušan Stegić ima veliki izbor fotografija sa motivima prirodnih ljepota, koje su zahvaljujući objektivu kamere, pred našim očima, ponovo oživjele.

U ovim danima, izložba prirodnih ljepota proljeća i ljeta kao da podstiče misli da zalutaju negdje između žubora potoka u užurbanim hodnicima Univerziteta „Apeiron“ i odvratiti misli od svakodnevnice života i studentske predispitne treme.

Piše: Nina Uremović

Studenti u posjeti Termoelektrani i Cementari

Nastojim da studenti manje vremena provedu u učionici teoretske nastave, a ostatak vremena na terenu u rješavanju praktičnih problema

U skladu sa bolonjskim zahtjevima, da se dio nastavnog procesa provodi u rješavanju praktičnih problema, studenti Fakulteta zdravstvenih nauka sa smjera Sanitarni inženjering, sa dr Veljkom Đukićem, profesorom ekoloških predmeta na Panevropskom univerzitetu „Apeiron“ posjetili su Termoelektranu i Cementaru u Kaknju.

- **Upitali smo, profesora Đukića, nastavnika predmeta „Osnovi zaštite životne sredine“ „Analiza kontrola i zaštita vazduha“ i „Upravljanje i zaštita vodama“ kakav je njegov koncept približavanja prakse i teorije u nastavnom procesu ?**

-Poslije određenog broja časova teoretske nastave praktikujemo da jednom sedmično u terminima predviđenim za vježbe odvedemo studente na lokacije pojedinih industrijskih objekata, kao što su Hidrometeorološki zavod, Institut zaštite na radu, Institut zaštite ekologije... Ovaj put otišli smo u Termoelektranu Kakanj i Cementaru Kakanj da vidimo kako praktično funkcioniše ono što smo

teoretski odradili na časovima. Cilj je da studenti kroz takav vid edukacije osjete težinu problema i u skladu sa tim u praksi mogu primijeniti određene metode zaštite životne sredine, kaže za Alumni prof. Veljko Đukić.

Ono što mi radimo na Univerzitetu i konkretno na ovim predmetima, jeste zapravo, provođenje u djelo zahtjeva bolonjske deklaracije. Naši studenti, nakon završetka smjera Sanitarni inženjering treba da budu sposobni i spremni da se uključe u rješavanja problema, koji se pojavljuju u sredinama u kojima će oni sutra raditi. Načela na kojima funkcioniše naš Fakultet, je uvođenje praktične nastave u naše nastavne procese, pa ćemo u narednom periodu još više raditi na tome. Moja želja je, da se manji dio nastave, nekih 20 do 30 odsto, provede u učionici, a sve ostalo na terenu u rješavanju praktičnih problema. U ostalom, ono što ja zahtijevam kroz seminarske

radove su upravo rješenja praktičnih, stvarnih problema koje susrećemo u svakodnevnom životu.-

- **Vi dakle sada, očekujete da studenti na ispitu ili kroz seminarski rad, lakše riješe neke od praktičnih problema?**

-Apsolutno! Kad spojite ove praktične vježbe, seminarske radove, teoretsku nastavu, testove koje su oni odradili, sigurno su spremniji da se uključe u rješavanje određenih problema. Definitivno ovo je pravi način na koji se to postiže. Dosadašnja praksa izvođenja samo kabinetske nastava, se pokazala neuspješna i beskorisna tako da mi na ovaj način skraćujemo vrijeme studiranja i studentu olakšavamo polaganje ispita, jer više nema klasičnih ispita. Prema tome ovaj obilazak Termoelektrane i Cementare, razgovori koje smo tamo vodili, sve je to dio ispita. Studenti su zaista već sad pokazali zadovoljavajuću dozu znanja, pa prolaznost ne dolazi u pitanje .

Naravno, studenti koji nisu u tome učestvovali, a nažalost ima i takvih, jer zbog svojih problema nisu mogli sa nama u obilazak, moraće da ulože više truda da bi dostigli taj nivo znanja. Dakle, ovo što mi radimo, je u interesu studenata- tvrdi prof. Đukić.

-Mi smo u Termoelektranu Kakanj i tvornicu Cementa otišli zato što su to zajedno sa željezarnom Zenica, bili najveći zagađivači ne samo u BiH, već na prostorima bivše Jugoslavije. U tim tvornicama je u periodu od 1995. godine pa do danas, uloženo dosta finansijskih sredstava u zaštitu životne sredine. I zato sam htio da studenti

vide kako to danas izgleda. Zaista, ono što smo mi vidjeli u tvornici cementa, je stvarno impresivno.

U strogom centru tvornice cementa ljudi uzgajaju voće. To je zaista toliko impresivno, jer kad govorite o tvornici cementa mislite sve najgore, sve najlošije. Tako je

nekad i bilo, međutim ovi ekološki sistemi, o kojima smo mi teoretski govorili u prostorijama fakulteta, (a to su elektrostatički filteri, vrećasti filteri, sistemi za pročišćavanje otpadnih voda) su upravo ono što ljudi u cementari rade i na čemu će i dalje raditi. Studenti su bili veoma impresionirani onim što su vidjeli, shvatili su zaista šta znači zaštita životne sredine.

U svojim seminarskim radovima studenti obrađuju baš te stvarne probleme i doprinose na taj način rješavanju određenih problema. Naravno, mi ćemo u narednom periodu svakako insistirati da studente uključujemo u naučne i istraživačke projekte u kojima naš Univerzitet učestvuje. Želimo da školujemo visoko stručan i kvalitetan kadar koji će zaista biti od pomoći društvenoj zajednici.

- **Šta biste poručili studentima?**

Poručujem studentima koji imaju namjeru da upišu Fakultet zdravstvenih nauka, smjer Sanitarni inženjering i izučavaju zaštitu životne sredine, da prihvate izazov koji nudi naš fakultet. Na ovoj studijskoj grupi mogu puno naučiti, što će sutra imati gdje da primijene.

Zaštita životne sredine tek u zadnjih 10-ak godina dobija onaj nivo i mjesto u društvu koje zaslužuje. Nažalost još je malo praktičnih stvari urađeno, a upravo će studenti koji završe ovaj fakultet biti nosioci tih aktivnosti u narednom periodu. Nadam se, da su studenti koji već studiraju, kroz praksu i laboratorijske i praktične vježbe, već shvatili značaj

ovoga studija. Neki su upisali fakultet samo zbog zadržavanja radnih mjesta na kojima rade, međutim kroz studij su shvatili da se djelokrug njihovog rada širi.

Siguran sam, da će svako od njih zbog deficitarnosti ovoga kadra, naćisvoje mjesto u društvu. U Republici Srpskoj ima 56 opština, a mi imamo studente iz cijele BiH. Trenutno većina tih radnih mjesta za koja se oni školuju, je pokrivena ljudima bez odgovarajućih kvalifikacija. Očigledno je, da su stručnjaci traženi, a to naši studenti treba da iskoriste i ova znanja koja stiču ovdje primijene sutra na radnom mjestu. Ovo je vrlo atraktivan studij koji će u narednom periodu biti još atraktivniji iz razloga što su nam već otvoreni predpristupni fondovi Evropske unije u dijelu zaštite životne sredine. Ona je je implementirana u sve sfere, u sva poglavlja koja ćemo morati uskladiti sa evropskim zakonodavstvom u narednom periodu. Da bismo mogli raditi na konkretnom provođenju evropskih zakona i direktiva, moramo za to imati spremne ljude a upravo ovaj fakultet i ova studijska grupa će to omogućiti.

Kao predmetni profesor sam vrlo zadovoljan angažovanošću studenata, pogotovu što sam im kroz ove laboratorijske vježbe i praktične vježbe još više probudio pažnju i interesovanje tako da su postali zainteresovaniji i ozbiljniji zbog budućih projekata na kojima će raditi. Student koji završi ovaj fakultet, ostaje i dalje naš član, uvijek može da se obrati svojim predmetnim profesorima i da zajednički odrađujemo mnoge stvari. Prema tome interes je obostran. I samo na ovaj način, tim integralnim dejstvom mi možemo doći do kvalitetnih rješenja. Ukoliko imamo suhoparnu nastavu koja se odvija samo u kabinetima, od toga nema ništa. Mi Bolonjski proces zaista i praktično primjenjujemo i sasvim sam siguran da će naši studenti biti korisni članovi društva i da će se bez problema uključiti u projekte u matičnim firmama i naučno-istraživačkim institucijama.

Razgovarao: Dušan Stranić

Svjetska ekonomska kriza na djelu

Operacijom smanjio želudac zbog finansijske krize

Pripremila: Ljiljana Kukavica

187 kilograma. 'Volim puno jesti. Ako sam gladan ne osjećam se dobro. Petkom obično uživam u hrani. Žena mi pripremi 50 mesnih okruglica uz koje popijem i kriglu piva te odem spavati. Tada sam najsretniji čovjek na svijetu', priča Valery.

Prošle jeseni, kada je počela finansijska kriza, porodični budžet Chervyakovih bio je ozbiljno ugrožen. Većina novaca odlazila je na hranu. I tako mi se operacija učinila kao idealno rješenje', kaže Chervyakov i dodaje: 'Iako je bila skupa, dugoročno je operacija puno isplativije rješenje od praktikovanja prehrane kakvu sam imao do sada.'

(Izvor: www.dnevnik.hr)

Shvatio sam da bih mogao ubiti dvije muhe jednim udarcem, izgubiti na težini te smanjiti troškove. I tako mi se operacija učinila kao idealno rješenje.

Jedan je 45-godišnji Moskvljanin pronašao je neobičan način da smanji porodične troškove u uslovima svjetske finansijske krize.

Kada je svijet zahvatila ekonomska kriza Valery Chervyakov odlučio se podvrgnuti komplikovanoj operaciji smanjenja želuca. Umirovljeni pukovnik težio je više od 180

kilograma, te je odlučio kako bi bilo ekonomski isplativije platiti operaciju, nego da nastavi kupovati ogromne količine hrane koje je do tada jeo.

Chervyakov je i prije pokušavao izgubiti težinu. Probao je različite dijete i tipove treninga, ali bez rezultata. Čak i kada je uspio izgubiti 15 kg, vaga je ubrzo opet pokazivala

Bijelci s plavim očima krivi za finansijsku krizu

Brazilski predsjednik Luis Inacio Lula da Silva rekao je da su mnoge zemlje u razvoju postale "žrtve globalne krize koju su generisale bogate zemlje".

Brazilski predsjednik Luis Inacio Lula da Silva izjavio je da su bijelci plavih očiju krivi za globalnu finansijsku krizu. Silva je izjavu dao u prisustvu britanskog premijera Gordona Brauna, tokom njegove posjete Brazilu, a britanski zvaničnici su taj komentar ocijenili kao usmjeren na brazilsku javnost.

Braun je u posjetu Brazilu stigao kako bi uoči samita G20 u Londonu obezbjedio što čvršći dogovor o oporavku svjetske ekonomije, a novinarima je rekao da će od lidera koji će prisustvovati sastanku tražiti formiranje fonda od više milijardi funti sterlinga kako bi se spriječio pad svjetske trgovine. On je rekao da nije pošteno što siromašne zemlje treba da "plaćaju zbog neodgovornosti špekulanata koji su svijet pretvorili u ogromni kasino".

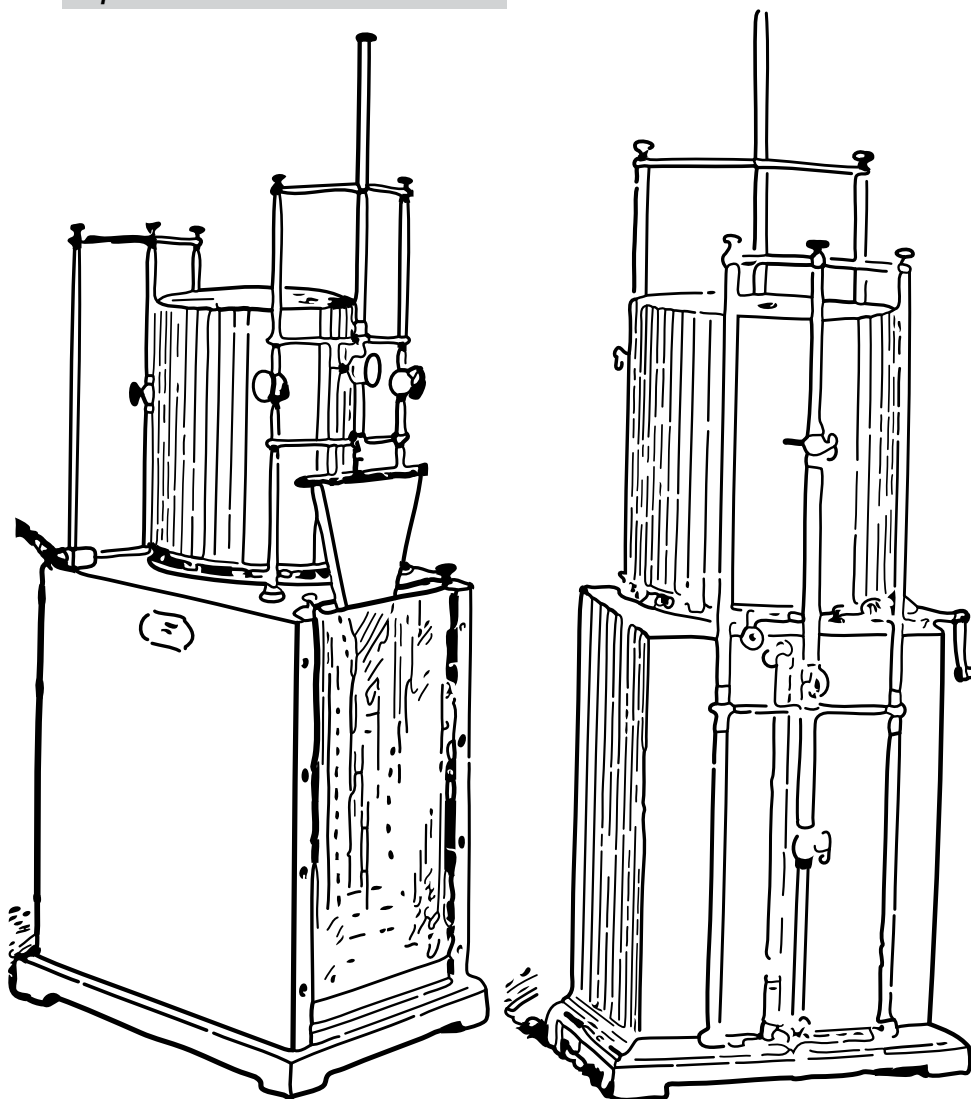
(Izvor: www.vesti.rs)

Istorijski pogled

Analogni računar Mike Alasa

Nekada je postojala podijela na analogne i digitalne elektronske računare ali je vremenom analogni računar izumro pa se danas pojam računar odnosi isključivo na digitalni računar.

Pripremila: Doc. dr Gordana Radić

Srpski naučnik, matematičar Mihailo Petrović (1868 – 1943), poznat pod popularnim nadimkom Mika Alas, krajem XIX veka objavio je u SAD-u konstrukciju analognog računara, hidroiintegratora, za rješavanje diferencijalnih jednačina. On je svojom hidrauličnom mašinom na početku XX veka ostvario ono što je intencija današnjih računara: rješavanje matematičkih problema, a u ovom slučaju grafičko prikazivanje diferencijalnih jednačina.

Ova mašina je radila na principu hidraulike, odnosno kretanja tečnosti, za šta su mu odali priznanje svjetski naučnici Kamke, Prajs i Moren. Ruska, američka i poljska nauka odale su Petroviću priznanje kao predskazatelju jedne nove savremene nauke, kibernetike, čiji je utemeljivač kasnije bio Norbert Wiener.

Na Svjetskoj izložbi u Parizu 1900. godine, u paviljonu Kraljevine Srbije, bio je izložen i hidroiintegrator, koji je nagrađen bronzanom medaljom. Hidroiintegrator je prikazan i na izložbi u Londonu 1907. godine gdje nagrađen počesnom diplomom matematičara Londona.

PANEVROPSKI UNIVERZITET

APEIRON

УНІВЕРСИТЕТ

za multidisciplinarnu i virtualnu studiju
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

Banja Luka

Panevropski univerzitet "APEIRON" je nastavno-naučna, visokoškolska ustanova u privatnom vlasništvu, koja svoju djelatnost obavlja na osnovu Licence Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske broj: 07.2-4777/07 od 01.08.2007. godine, Dozvole za rad i Dozvole za izvođenje obrazovanja na daljinu br. 07.2-9624/07 od 28.12.2007.

Univerzitet je osnovan 2005. godine i upisan je kao visokoškolska ustanova u sudskom registru Osnovnog suda u Banjoj Luci pod brojem: U/I 4847/05 od dana 17.03.2006. godine, kao i u Registru visokoškolskih ustanova Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske pod brojem 11-I/08. U toku je proces međunarodne certifikacije Univerziteta pri EHEA - European Higher Education Association.

Banja Luka: Bosna i Hercegovina/RS, Pere Krece 13., Pošt. fah 51 Banja Luka 78102; **Studentska služba:** Tel: +387 (0) 51 430 890; 430 892; 430 893; 430 894; Fax: 430 891; E-mail: studentska@apeiron-uni.eu **WEB mail:** info@apeiron-uni.eu; **Rektorat:** Tel: +387 (0) 51 430 920; Fax: 430 921; **Sekretar univerziteta:** +387 (0) 51 430 944; Fax: 430 921; E-mail: rektorat@apeiron-uni.eu; **Vijeće za postdiplomske i doktorske studije:** +387 (0) 51 430 978; **Menadžment Panevropskog univerziteta – Upravni odbor & direktor** +387 (0) 51 430 940; E-mail: management@apeiron-uni.eu; **Računovodstvo:** +387 (0) 51 430 945; Fax: +387 (0) 51 430 898; E-mail: finansije@apeiron-uni.eu
Predstavništvo u Bijeljini: Živojina Mišića 4a, Bijeljina 76300, Tel: +387 (0) 55 225 999, Fax: 055 225 995

škola evropskih znanja

Univerzitet čine 5 fakulteta:

- Fakultet poslovne ekonomije
- Fakultet pravnih nauka
- Fakultet informacionih tehnologija
- Fakultet zdravstvenih nauka
- Fakultet sportskih nauka

Mentorski podržan dijalog sistem obrazovanja

Obrazovna koncepcija utemeljena je na evropskim i američkim standardima u sistemu ocjenjivanja, organizaciji studija, didaktičkim metodama i nastavnim planovima i programima. Praksa na Univerzitetu bazirana je na najboljim iskustvima i tradicijama američkih koledža i evropskih univerziteta sa primjenom svih principa iniciranih bolonjskim procesom reforme evropskog visokog školstva. Na Univerzitetu se izučavaju isključivo jedno-semestralni predmeti. Studentu je omogućena individualizacija studija kroz samostalni izbor fakultativnih i izbornih predmeta (kojih ima do 25 %) čime personalizuje svoj studij u okvirima multidisciplinarnih studijskih programa.

Efikasnost/prolaznost/standardi znanja

Blok sistemom nastave, nastavnim programima i udžbenicima formatiranim prema bolonjskoj metrici studija, obezbjeđivanjem udžbeničke literature, snimljenim predavanjima i multimedijским izvorima za učenje, interaktivnim radom u učionici sa malim grupama studenata, organizovanjem pedagoških radionica (*seminari, studije slučaja, pravne klinike, simulacije, VIP paneli, studentski projekti, instruktivni kampovi, kolaborativno učenje*) postiže se visoka motivacija studenata i visoka prolaznost na studiju sa evropskim standardom preuzetih znanja i vještina. Planirana prolaznost na studiju je 80 %.

Sistem ocjenjivanja

Javnost transparentnost i kumuliranje svih oblika rada studenata karakteristike su sistema ocjenjivanja u kojem se ocjena formira na osnovu vrednovanja svih izvora rada studenata (*rad u nastavnom procesu, rad u okviru slobodnih pedagoških formi i procjena aktivnog znanja na ispitu*).

U sistemu vertikalne prohodnosti tokom studija boduju se i ostala postignuća studenata vezana za praksu, radno iskustvo, objavljene radove i učešće u projektima, te ranije formalne i neformalne oblike edukacije kroz koje je student prošao.

Panevropski univerzitet "APEIRON" obavlja prema tipu studija:

- studije prvog ciklusa (redovne i učenje na daljinu):
 - o osnovne (III godine/6 semestara)
 - o sub-specijalističke (IV godine/8 semestara)
- studije drugog ciklusa
 - o magistarske (3 semestra)
 - o specijalističke (2 semestra – ishod spec. certifikat)
- doktorske studije trećeg ciklusa (3 god./6 semestara)
- programe cjeloživotnog učenja (ishod svjedočanstva strukovnih akademija)
- programe stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja (ishod svjedočanstva strukovnih akademija).

Termini i kriterijumi upisa

- ☞ Prvi upisni termin: majsko/junski (2009)
- ☞ Drugi upisni termin: septembarski (2009)

Konkurs za upis se objavljuje na punoj stranici vodećih dnevnih listova u BiH/RS, kao i preko ostalih elektronskih informativnih medija.

U prvu godinu osnovnih studija može se upisati lice koje ima završeno **četverogodišnje srednje obrazovanje** u entitetima BiH i disktriktu Brčko ili ekvivalentno obrazovanje u inostranstvu. Univerzitet upisuje i strane državljane.

Studenti koji imaju diplomu više škole ili fakulteta ili studenti koji su stepenovali stečeno obrazovanje, mogu da produže školovanje na trećoj godini Fakulteta i studijskih programa koji su organizovani na Panevropskom univerzitetu "APEIRON", ukoliko su studijski programi matični i međusobno podudarni. Univerzitet ne organizuje prijemni ispit za upis osim u slučaju da se prijavi veći broj kandidata od planiranog.

Informacije o propisanoj dokumentaciji i bližim uslovima za upis mogu da se preuzmu na internet stranici ili u studentskoj službi univerziteta.

Školarine

Iznos školarine u školskoj 2009/10 godini je **2.500,00 KM** osim za Fakultet zdravstvenih nauka na kojem je školarina **3.500,00 KM**. Panevropski univerzitet omogućava uplatu školarina u **5 (pet)** rata. Takođe postoji mogućnost kreditiranja školarine kod partnerskih banaka sa kojima Panevropski univerzitet ima sklopljene sporazume.

Studenti ostvaruju cijeli spektar popusta i povlastica na školarinu koji se kreću od **5 %** do **25 %** (vidi na WEB stranici "Pravila o visini naknade za studiranje i cijeni usluga na Panevropskom univerzitetu"). Studenti kontinuiteta koji produžavaju naredni ciklus studija na Panevropskom univerzitetu ostvaruju popust od **25 %** na školarinu. Studenti koji obnavljaju godinu plaćaju **50 %** školarine.

Lična karta univerziteta:

Akademsko osoblje	Broj uposlenih profesora Panevropski univerzitet	☒ Profesori u radnom odnosu sa punom radnim vremenom.....48 ☒ Profesori u radnom odnosu sa skraćenim radnim vremenom..... 2 UKUPNO zaposleno akademsko osoblje (profesori sa doktoratom nauka)50
	Broj gostujućih profesora	☒ Profesori angažovani po ugovoru (gostujući).....37
	Broj uposlenih asistenata / stručnih saradnika	☒ Asistenti/saradnici - radni odnos u punom radnom vremenu.....3 ☒ Asistenti/saradnici - radni odnos u skraćenom radnom vremenu.....2 ☒ Asistenti/saradnici - angažovani po ugovoru.....26 UKUPNO zaposleno akademsko osoblje.....31
Stručno osoblje Univerziteta		☒ Osoblje u radnom odnosu47
Broj studenata		☒ Studij I ciklusa3096 studenata ☒ Postdiplomski studij.....146 studenata ☒ Doktorski studij18 studenata
Do sada završilo (2003-2008)		☞ I ciklus (diplomski studij).....1471 ☞ Postdiplomski studij.....32 ☞ Doktorski studij9

Transparentnost studija i specijalizacije

Programima subspecijalizacije, modularnim pristupom u izgradnji kurikuluma i režimom intenzivnih studija studentima je omogućeno da stiču atraktivna specijalistička zvanja kao dodatne odrednice osnovnih zvanja, te da u režimu dopunskih jednogodišnjih studija stiču i drugu diplomu pored osnovne diplome u okvirima kompatibilnih studijskih programa.

Na Univerzitetu je organizovana razmjena studenata preko partnerskih visokoškolskih ustanova sa kojima Panevropski univerzitet ima potpisane ugovore. Studenti iz Federacije BiH mogu da dio nastavnog procesa obave u partnerskoj ustanovi Otvoreni univerzitet "APEIRON" Travnik koja je registrovana u Srednjo-bosanskom kantonu (Kantonu Središnja Bosna).

Nuklearna medicina u 21.vijeku

Dostignuća u nuklearnoj medicini

Posljednjih nekoliko decenija intenzivnim razvojem moderne tehnologije i medicine postignut je ogroman napredak u mogućnostima ranog otkrivanja-dijagnostike i liječenja brojnih opakih bolesti.

Pišu: Prof. dr Rade Biočanin i prim. dr sc. med Branka Amidžić

Nuklearna medicina se definiše kao specijalistička grana i djelatnost, koja se koristi primjenom otvorenih radionuklida (radiofarmaka) za dijagnostiku, liječenje i istraživanje bolesti. Ona se razvija u drugoj polovini XX vijeka kao rezultat razvoja prirodnih i tehničkih nauka: otkriće radioaktivnosti, proizvodnja vještačkih R-elemenata u nuklearnom reaktoru i ciklotronu, proizvodnja radioaktivno obilježenih spojeva (radiofarmaci) razvoj brojača za mjerenje radioaktivnosti i uređaja za scintigrafiju te razvoj brojnih informatičkih metoda.

Jedan od uređaja koji to omogućuje jest uređaj za kompjutorsku tomografiju - CT. CT uređajima prethodilo je otkrivanje nove metode rendgenske pretrage koja se uvodi dvadesetih godina XX vijeka i dobiva naziv tomografija. Tomografsko ili slojevno snimanje omogućava prikaz određenog sloja bolesnikovog tijela pomoću rendgenskih zraka.

Optimizacija zaštite u dijagnostičkoj radiologiji je u suštini, pronalaženje kompromisa između kvaliteta dijagnostičke informacije koju pruža rendgenski snimak i doze koju primi pacijent. Stručna i naučna tijela koja se bave problemom zaštite od zračenja u medicini, kao način optimizacije predlažu uvođenje graničnih vrijednosti koje odvajaju dobru od loše radiološke prakse. Potreba za uvođenjem pacijentne dozimetrije formulisana je i kroz Zakon o zaštiti od jonizujućih zračenja.

Pravilnik o granicama izlaganja jonizujućim zračenjima i Pravilnik o načinu primjene izvora jonizujućih zračenja u medicini. Doze su uslovljene kontinualnim unaprijeđenjem tehnika za proizvodnju, detekciju i kontrolu rendgenskog zračenja, uključujući i razvoj alternativnih dijagnostičkih metoda, i inicijativama za kontrolu kvalitata i zaštitu pacijenata. Za cjelokupnu svjetsku populaciju, broj pregleda na godišnjem nivou iznosi 1, 9 milijardi, što u prosjeku odgovara frekvenciji od 330 pregleda na 1000 stanovnika.

Dijagnostičke radionuklidne metode

Metode nuklearne medicine su neinvazivnog karaktera i u odnosu na svoje specifičnosti mogu se podijeliti na in vivo i in vitro tehnike. Za izvođenje in vivo metoda, bez obzira da li se radi o dijagnostičkoj ili terapijskoj primjeni, radionuklidi se unose u organizam u malim količinama, koje ne remete fiziološke procese.

In vitro dijagnostika podrazumijeva metode kod kojih bolesnik ne dobija

nikakvu dozu jonizujućeg zračenja. On daje uzorak krvi i odlazi kući, a kontakt radionuklida i tjelesne tečnosti (najčešće seruma) bolesnika se dešava u epruveti. U in vitro radionuklidne tehnike spadaju: radioimunološke (RIA) analize, imunoradiometrijske (IRMA) analize, metode kompetitivnog vezivanja za protein (CPBA) i radioreceptorske analize (RRA).

In vivo dijagnostika hipertiroidizma podrazumijeva unošenje dijagnostičkih doza radioaktivnih izotopa joda (^{123}J , ^{131}J) ili drugih radionuklida (radioaktivnih jezgara atoma) u organizam bolesnika.

Vizuelizacioni uvid u distribuciju radiofarmaka kroz organ ili u organu omogućava ispitivanje njegove funkcije i morfologije i čini osnovu scintigrafije. Funkcija se procijenjuje određivanjem stepena akumulacije unijetog radionuklida u ispitivanom organu, mjerenjem brzine prolaza radiofarmaka kroz organ ili ispitivanjem njegove metaboličke funkcije.

Matematičkim analizama može se kvantifikovati distribucija intravenski unijetog radiofarmaka tako što se određuju brzina njegovog klirencsa iz plazme i stepen akumulacije u ciljnom organu. Najčešću varijaciju funkcijskih ispitivanja čini praćenje kinetičkog procesa u nekom dijelu organizma, mjerenjem radioaktivnosti u vremenu za koje se ovaj proces odigrava. Rezultat ovakvog mjerenja je vremenska krivulja promjene radioaktivnosti, koja zavisno od patološkog procesa može biti različitog oblika. Morfološke karakteristike organa se analiziraju na osnovu scintigrafskog prikaza distribucije radiofarmaka.

Metoda se bazira na reakciji vezivanja antigena i antitijela, pri čemu mjereno jedinjenje predstavlja antigen. Analize su kompetitivne, jer se antigen iz seruma obeleženi antigen iz kompleta takmiče u vezivanju za ograničenu količinu antitijela. Antigeni imaju isti afinitet, ali brzina vezivanja zavisi od njihovih koncentracija. Pošto se obilježeni antigen odmjerava u stalnoj koncentraciji, vrsta vezanih

antigena zavisi samo od koncentracije mjenog jedinjenja. Ova koncentracija se određuje upoređivanjem izmjerene aktivnosti za uzorak seruma i aktivnosti za standard koji predstavlja poznatu koncentraciju mjenog jedinjenja.

Obilježavanje antigena se najčešće vrši sa ^{125}J , čija niska energija omogućava efikasno mjerenje, a drugo vrijeme raspada veću trajnost kompleta. Antitijela se proizvode ubrizgavanjem prečišćenih antigena laboratorijskim životinjama, najčešće zečevima i zamorcima.

Kompjuterizovana tomografija

Kompjuterizovana tomografija (aksijalna tomografija) je savremena metoda ispitivanja, koja se zasniva na nekim starim metodama (upotreba X-zraka, tehnika tomografskog snimanja) i nekim savremenim tehničkim dostignućima (upotreba računara). Od 1973. godine ona se koristi u dijagnostičke svrhe, ali samo za prikaz struktura mozga. CT-aparatura je od tada do danas doživjela mnogobrojna poboljšanja. U početku se snimala samo glava, a nekoliko godina kasnije CT-uređaji koristi se za preglede svih dijelova tijela.

Svjedoci smo da se tehnologija naglo razvija i do sada na tržištu imamo pet generacija CT-aparata i oni se još dijele na klasične i spiralne i još višeslojne.

Na našem tržištu se pojavila nova generacija CT uređaja (tzv. spiralni CT), koji umjesto da snima sloj po sloj oko pacijenta, ima mogućnost ispitivati dio tijela snimati čineći spiralnu rotaciju oko tijela, čime se postiglo znatno kraće vrijeme snimanja, tj. praktički je postalo

moguće snimiti cijeli abdomen u jednom zadržavanju daha. Uz promjene u samom dizajnu aparata, takvi uređaji zahtijevaju i mnogo složeniju kompjutersku obradu, ali riječ je o izazovima koje je nuklearna medicina uspješno savladala.

Spiralni CT je izazvao pravu revoluciju u nuklearnoj medicini, odnosno višestruko poboljšao mogućnost obrade pacijenata unaprijedivši tzv. vremensku, prostornu i kontrastnu rezoluciju snimanja. Naime, snimanje, osim što traje neuporedivo kraće, donosi i mnogo kvalitetniju sliku organa pacijenta. Budući da više nema "prelaska sa sloja na sloj", nego se cijeli abdomen snima kontinuirano, radiolog na radnoj stanici može vidjeti praktično bilo koji dio bolesnikovog abdomena. Još boljoj rezoluciji pridonijeli su multidetektorski spiralni CT uređaji, kod kojih se prijem rendgenskih signala odvija paralelno na nekoliko nizova detektora, što rezultira mogućnošću izrazito brzog snimanja pojedinih dijelova tijela, pa čak i kucajućeg srca.

Ima vrijeme ekspozicije 50 milisekundi, odnosno 17 CT- slojeva

u sekundi. Ova brzina je dovoljno visoka da "zamrzne" kontrakcije srčanog mišića. Oštro ocrtane CT-slike srca u različitim fazama kontrakcije mogu se dobiti bez upotrebe EKG-gejtinga. Aparat ove tehnike ima specijalnu rendgensku cijev sa izvorom X-zraka u obliku širokog elektronskog snopa i više masivnih paralelnih anoda u obliku prstenova oko pacijenta. Široki snop brzih elektrona je elektronski usmjeren uzduž anodnih prstenova i lepezasto ozrači tijelo pacijenta, a zatim biva detektiran u fiksiranom, kružnom nizu detektora. Kod ove tehnike ne kreće se ni rendgenska cijev ni detektori.

Jedna od posljednjih inovacija u ovoj produkciji je MSCT (multi slice) CT-aparat sa više uporednih redova detektora, zbog čega se i zove višeslojni CT. Danas su najviše u upotrebi 64-slojni CT-i. Najvažnija prednost mu je kratko vrijeme akvizicije više slojeva u toku jedne rotacije, zatim retrospektivno stvaranje tanjih slojeva iz podataka jednog niza detektora, te poboljšanje trodimenzionalne obrade. Višeslojni CT uređaj omogućava da se što preciznije u kratkom vremenu sa malo zračenja, dobije što precizniji prikaz svih organa u tijelu. Pregled traje

desetak minuta i ne zahtijeva posebnu pripremu pacijenta. Nakon pregleda se dobijeni presjeci dodatno obrađuju na radnoj stanici.

Kompjuterizovana tomografija omogućava stvaranje slika poprečnih presjeka tijela vertikalno na uzdužnu osu, pri čemu se jedan tanak sloj tkiva prikazuje kao da je isječen iz tijela i posmatran sa površine koja ga prekriva ili kao da je projektovan u osi rendgenskog zračenja.

Dual source je idealno sredstvo za postavljanje dijagnoze u slučajevima akutnog liječenja, što uključuje procijenu pacijenta s akutnom boli u grudnom košu kada se sumnja na srčani udar. Sistem je u stanju snimiti sve srčane detalje sa 50% manje zračenja u poređenju sa standardnim CT-om. Smanjenje doze zračenja pomaže prilikom pedijatrijske aplikacije, gdje se aplikacijom manjih doza sa jednim izvorom podaci važni za dijagnozu mogu izgubiti. Dvoizvorni CT nudi mogućnost da doza zračenja ostane niska, a ipak se dobije kvalitetna slika. Svojom posljednom inovacijom nazvanom Somatom Definition, Siemens je pomaknuo tehničke i dijagnostičke granice CT-a. Tehnika je opremljena preciznom tehnologijom „z-Sharp” i Straton rendgeskom cijevi.

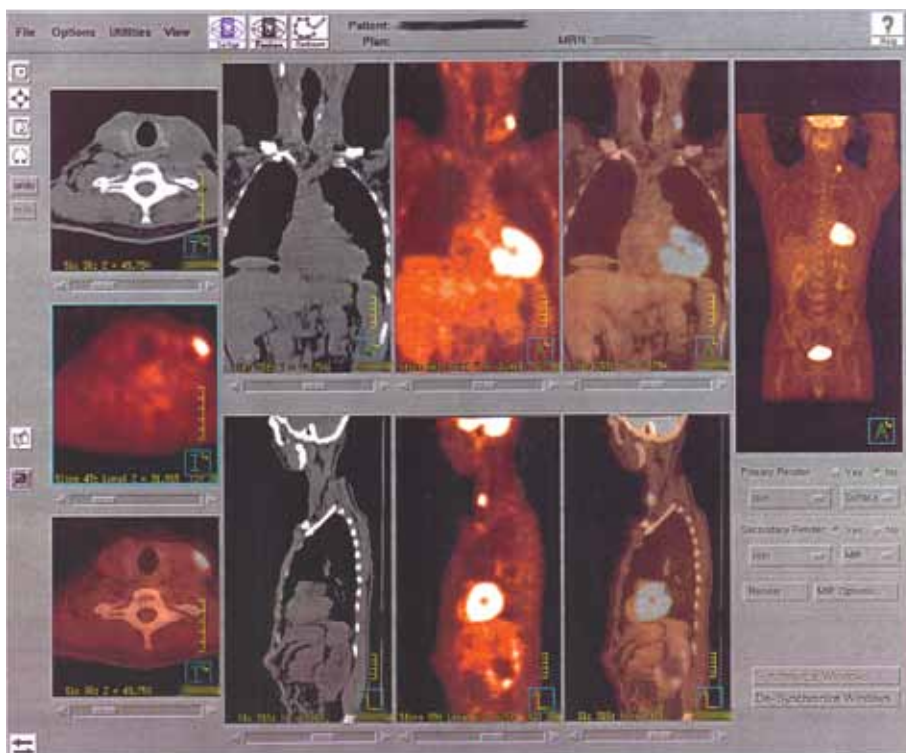
CT je komplementarna metoda dijagnostike tumora pluća i pleure, jer zbog odsustva superpozicije anatomopatoloških struktura ne samo da dozvoljava jasnu vizualizaciju neoplazmi već pruža i dodatne analitičke procijene - ekstenziju neoplazme, stepen eventualne tumorske invazije okoline, diferencijaciju tumora od poststenotičnih atelektaza i penumonije te utvrđivanje hematogenih i limfonodularnih metastaza. Benigni tumori su prikazani kao oštro delinirane okruglaste, najčešće homogene formacije čiji denzitet uslovljava porijeklo tumora (masno, meko, hrskavičavo tkivo i kalcifikacije). Maligni tumori pluća i pleure se prezentiraju kao mekotkivne, neoštro ograničene, nehomogene mase, različitog KP.

CT se ne radi trudnicama zbog toga što X zraci mogu oštetiti fetus. CT skeniranje se radi prije bilo koje dijagnostičke metode koja koristi kontrast ili lijekove na bazi bizmuta, jer to može negativno uticati na kvalitet snimaka kao i na tačnost dijagnoze.

Dok se kod popularne transmisiona kompjuterizovane tomografije detektor i izvor zračenja (X-zraci) nalaze izvan organizma (radi se o mjerenju atenuacije, tj. slabljenja zračenja prilikom prolaza transmisije kroz određene regione organizma), u slučaju emisijne kompjuterizovane tomografije (ECT) izvor zračenja nalazi se u organizmu u vidu interno unijetog radioindikatora raspoređenog u određenom organu ili sistemu. Prvi pokušaji emisijne tomografije načinjeni su pomoću pravolinijskog skenera, snimajući sa više strana oko objekta (glava; sken mozga) projekcije samo u jednoj transverzalnoj ravni, koja je nazvana sken presjeka. Predstavljajući integralno na filmu „povratne projekcije“ dobijena je tomografska slika presjeka u dotičnoj transverzalnoj ravni.

Za razliku od klasične scintigrafije pomoću pravolinijskog skenera ili gama scintilacione kamere prilikom koje se dobijaju tzv. Planirani snimci, tehnike emisijne CT pružaju kao novost transverzalne

rekonstruisane slike presjeka kroz određene regione odnosno organe dobijene iz više planarnih snimaka (planarnih projekcija) načinjenih oko objekta. Iz ovakvih se podataka zatim kompjuterski mogu sintetski rekonstruisati i različiti drugi (kosi, longitudinalni) presjeci ili kombinovani u trodimenzionalni prikaz objekta.

U teorijskoj osnovi emisione CT leži, kao i kod transmisiona, kompjuterska rekonstrukcija slike „presjeka“ nekog dijela organizma. Međutim, u ECT fizički osnov je nešto drugačiji nego u CT i zbog ovoga je računarski rekonstruktivni algoritam nešto kompleksniji, budući da pored određivanja lokalizacije fotonske emisije, kod SPECT tomografije mora da uzme u obzir i atenuaciono geometrijski faktor, koji je u ovom slučaju (suprotno od CT) neželjen efekat. Inače, principi rekonstrukcije odnosno računarski algoritmi ECT u osnovi su isti kao i kod transmisiona CT i odnose se u savremenoj verziji najčešće na vid „filtrirane povratne projekcije“.

PET je dijagnostička metoda nuklearne medicine koja se razlikuje od drugih pregleda pri nuklearnoj medicini u tom pogledu što PET

detektuje metabolizam unutar tjelesnih tkiva, dok ostali tipovi pregleda pri nuklearnoj medicini detektuju količinu radioaktivne supstance sakupljene u tjelesnom tkivu lokacije koja je pod pregledom.

Uređaj za tomografiju se sastoji od detektorskog i računarskog sistema. Detektorski sistem savremenih tomografa ima nekoliko hiljada malih kristala, najčešće napravljenih od bizmut-germanijum-oksida. Kristali su postavljeni u više prstenova, sa prečnikom od jednog metra. Smještanjem pacijenta u centralni dio detektorskog sistema obezbjeđuje se istovremeno sakupljanje podataka iz velikog broja ravni organa.

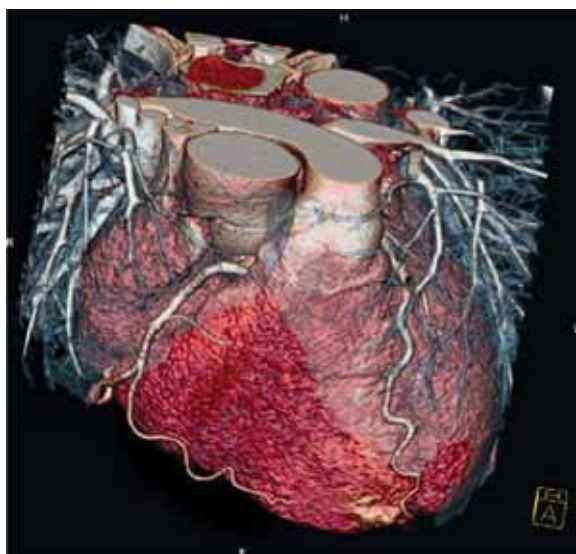
Prednosti PET u odnosu na standardne tehnike snimanja su višestruke. Zato što je radioaktivnost veoma kratkotrajna, izlaganje radijaciji je ekstremno nisko. Količina supstance je toliko mala da ne utiče na normalne procese u tijelu. Osjetljivost uređaja za detekciju radioaktivnog zračenja je vrlo velika. Kvantitativna ispitivanja su precizna, jer gama fotoni imaju visoku energiju i ne apsorbuju se u tkivima organizma. Koristišćeni radionuklidi u velikom broju pripadaju hemijskim elementima koji se ugrađuju u složena

organska jedinjenja organizma, tako da je ova tehnika pogodna za in vivo ispitivanje metabolizma. Brza akvizicija podataka zadovoljava uslove izvođenja perfuzione scintigrafije različitih organa. PET daje i superiorne morfološke informacije, jer se snimanje presjeka organa vrši sa prostornom rezolucijom ispod 5 mm. Najzad, trodimenzionalni snimak omogućava izračunavanje zapremine organa i veličine fokusnih lezija.

PET pregledom se detektiraju promjene u funkciji stanica i to na način, kako naše stanice troše nutritivne kao što su šećer i kisik. Registrirajući ove promjene u funkciji stanica a koje su karakteristične za tumore u odnosu na normalno zdravu stanicu, liječnik dobija informaciju o promjenjenosti funkcije stanice, to jest tkiva i organa. Na ovaj način efikasno i brzo dolazimo do pouzdane dijagnoze. Rezultat pregleda omogućava liječniku da dobije visoko preciznu, tačno određenu 3D sliku unutrašnjosti ljudskog tijela i njegovih organa i sistema. Ovo pak omogućava važne informacije o zdravlju pacijenta, a ljekaru pruža mogućnost da napravi najbolji mogući izbor za tretman i liječenje kod pacijenata sa malignim oboljenjima, srčanim oboljenjima i neurološkim oboljenjima.

Zahvaljujući modernoj tehnologiji moguće je stvoriti kompletan prikaz unutrašnjosti organizma i na temelju toga postaviti odgovarajuću dijagnozu. Brzom i tačnom uspostavljanju dijagnoze, primjena PET-a obezbjeđuje pravovremeno i adekvatno liječenje, pa time bolju prognozu bolesti, a pacijenti se ujedno lišavaju primjene drugih, često invazivnih dijagnostičkih i terapijskih postupaka. Sve to zajedno doprinosi i značajnim uštedama u zdravstvenom budžetu.

Od PET-a koristi imaju: bolesnici - ne rade se nepotrebni zahvati i dijagnostičke procedure, bolesnici manje trpe, liječnici - lakše donose odluke i prate učinke terapije, sistem zdravstva - u konačnici se ostvaruje značajna ušteda, istraživački timovi - odašiljači pozitrona proizvedeni

u ciklotronima mogu se koristiti za obilježavanje raznih prirodnih spojeva (vode, aminokiselina i sl.), koji se potom mogu koristiti u istraživačke svrhe, farmaceutske tvrtke - mogućnost pouzdanog praćenja učinaka mnogih potencijalno vrijednih citostatika.

CT je izazvao pravu revoluciju u medicini, odnosno višestruko poboljšao mogućnost obrade pacijenata unaprijedivši rezoluciju snimanja. Snimanje, osim što traje neuporedivo kraće, donosi i mnogo kvalitetniju sliku organa pacijenta. Kombinacija PT/CT te razvoj nanotehnologije u radiologiji i nuklearnoj medicini, a kroz kombinaciju tehnika i disciplina svakako predstavlja nov kvalitativni pomak u dijagnostici i liječenju.

Računari su neminovno pomogli u mnogim oblastima života i postali nezaobilazno sredstvo za rad u velikom broju profesija. Iako se pominju brojni štetni utjecaji kompjutera na zdravlje, danas je tehnika tu i da očuva zdravlje i spasi život.

Scintigrafija

Ovo je nova dijagnostička metoda koja se koristi u nuklearnoj medicini za snimanje raspodjele radiofarmaka u tijelu. Radiofarmaci su preparati koji sadrže jedinjenja ili biološke elemente obilježene radionuklidima (atomi hemijskog elementa sa nestabilnoim jezgama koji emituju višak energije

iz jezgra). Pacijentu se daje radiofarmak, obično venskim putem pa se nakon nekog vremena, koliko je potrebno za raspodjelu markera po tijelu, vrši snimanje.

Snimanje se obavlja posebnim uređajem koji prati prostornu i vremensku raspodjelu radiofarmaka u tijelu i na taj način se dobija slika određenog organa ili organskog sistema gdje se radiofarmak nakupio.

Osnovni uređaj za izvođenje scintigrafije je gama kamera. Prema tehnici snimanja razlikuju se statička i dinamska scintigrafija.

Statička scintigrafija se izvodi primjenom radiofarmaka koje se vezuju u ispitivanom organu. Snimanje se vrši poslije određenog vremena od aplikacije, potrebnog za akumulaciju radiofarmaka u ispitivanom organu. Planarna tehnika daje dvodimenzionalni prikaz distribucije radiofarmaka u cijelom organu, pa se snimanje vrši u većem broju projekcija (položaja). Tomografskom tehnikom se prevazilazi problem superponiranja i omogućava jasna vizuelizacija promjena na scintigramima presjeka organa, napravljenim na nivou lezije.

Dinamska scintigrafija se izvodi u jednoj projekciji, gama kamerom, povezanom sa digitalnim računarom. Snimanje počinje istovremeno sa intravenskom aplikacijom radiofarmaka i izvodi se u toku vremenskog perioda koji odgovara ispitivanom fiziološkom procesu. Cjelokupni period snimanja dijeli se na vremenske intervale i za svaki interval se dobija po jedan scintigram.

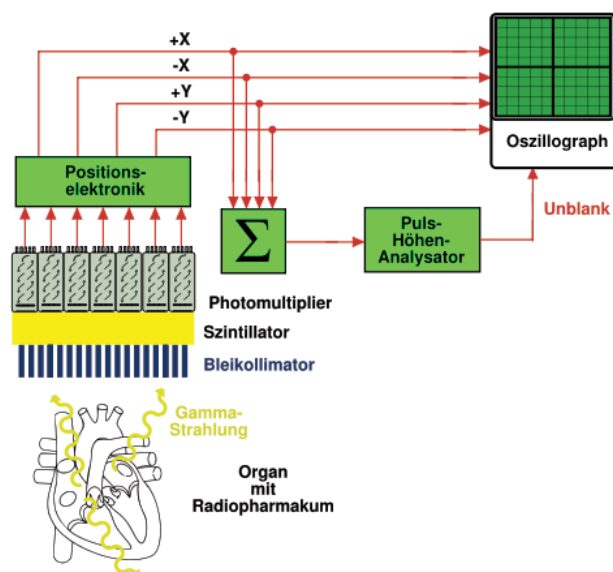
Zbog mogućeg štetnog dejstva, unošenje radionukleida u organizam, opravdano je samo kada radionuklidne metode daju kvalitetnije rezultate od drugih

metoda. Pri tome treba voditi računa o polu, starosti i fiziološkom stanju organizma. Posebna opreznost je potrebna za djecu i trudnice i u njih radionuklidne metode imaju samo specifične indikacije.

Poslije donošenja odluke o primjeni radionuklidnih metoda obraća se velika pažnja na izbor radiofarmaka. Prednost imaju čisti gama emiteri, sa selektivnom distribucijom u organizmu i kratkim fizičkim vremenom poluraspada ili brzim izlučivanjem iz organizma. Oni se unose u organizam u najmanjoj aktivnosti koja može da obezbjedi željene dijagnostičke informacije. Poslije aplikacije radionuklida bolesnici se posebno evidentiraju u medicinskoj dokumentaciji, sa označavanjem vrste radionuklida i njegove aktivnosti.

Snimanje gama – kamerom

Gama kamera je aparat koji, za razliku od rendgen – aparata, koji uopšte ne zrači. To je, upravo obratno, vrlo osjetljiv detektor zračenja, koji može dokazati izuzetno malu količinu radioaktivnosti u tijelu ispitanika. "Slikanjem" gama – kamerom, odnosno dokazivanjem gama – zračenja koje dolazi iz tijela bolesnika, nakon što smo injekcijom u tijelo bolesnika unijeli radioizotop, dobivamo scintigram.

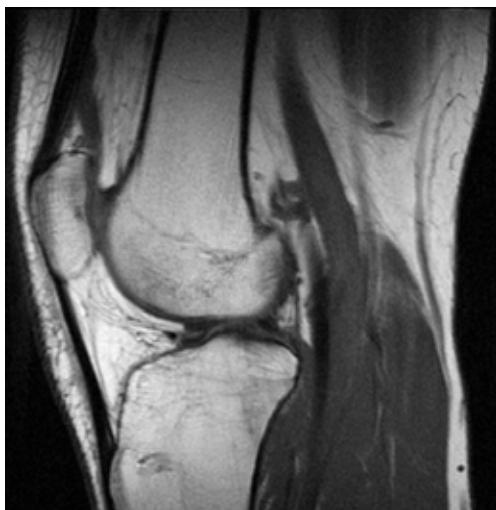

Magnetna rezonanca

Ona predstavlja najsavremeniju dijagnostičku slikovnu metodu. Osnovna prednost metode je velika mogućnost razlikovanja različitih tkiva organizma čovjeka i njihovog prikaza u različitim tonovima sive skale.

Fizički princip se sastoji u slijedećem: organizam čovjeka se izlaže stalnom magnetnom polju velike snage (0,2 – 3 Tesle). Tom prilikom dolazi do preorijentacije protona tako da se njihove magnetne ose postavljaju paralelno magnetnim linijama sila spoljašnjeg magnetnog polja. Emitovanjem spoljašnjeg radio-frekventnog talasa dolazi do poremećaja ovog položaja i nastanka magnetnih linija sila drugog pravca. Prestankom emitovanja spoljašnjeg

radiofrekventnog talasa dolazi do postepenog smanjenja ovih drugih magnetnih linija sile što se može

registrovati, a vrijeme povratka u osnovno stanje izmjeriti. Ovi signali se registruju, kompjuterski obrade i predstallaju osnovu slike tijela

Magnetnom rezonancom se mogu pregledati svi dijelovi tijela: centralni nervni sistem (mozak i kičmena moždina), koštano-zglobni sistem, mišići, krvni sudovi, medijastinalni organi, trbušni organi, karlični organi, ekstremiteti i dr. Ne mogu se pregledati jedino pacijenti koji imaju ugrađene pejs mejkere ili ugrađena (namerno) ili stečena (slučajno) feromagnetna strana tijela u organizmu. Svi drugi implantati (veštački kuk, osteosintetski material i dr.) se pravi od materijala koji nisu feromagnetni (medicinski čelik, titanijum...) pa ne predstavljaju smetnju pregledu.

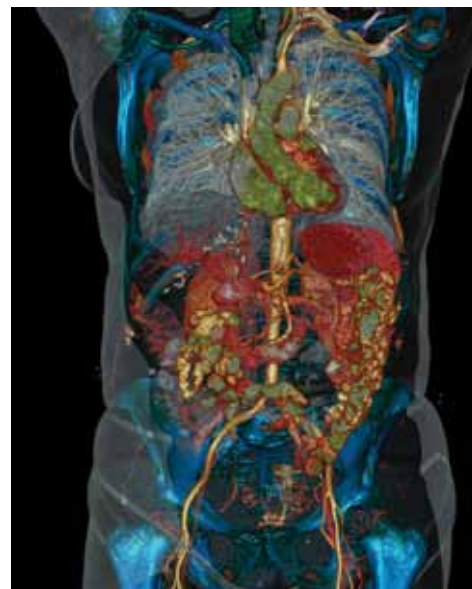
Sam pregled nema nikakve štetne efekte pa se može ponavljati neograničen broj puta i mogu se pregledati djeca, trudnice i druge rizične grupe. Neprijatnost predstavlja boravak u tunelu aparata, zatvorenom prostoru, kao i buka koju sam aparat proizvodi.

Ova NMR-tomografija (Nuclear Magnetic Resonance) predstavlja potpuno novu metodu snimanja unutrašnjosti ljudskog tijela, koja se u suštini razlikuje od svih dosadašnjih metoda primjenjivanih u tu svrhu (rendgenski zraci, scintigrafija, termografija, ultrazvuk, kompjuterizovana tomografija). Metoda se prvenstveno koristi za dobijanje kvalitetnih slika mekih tkiva sa visokim kontrastom. Prednosti NMR-tomografije su što metoda nije invaziona, nema štetnih zračenja,

ne postoje artefakti od kostiju i lako je manipulativna. Mane su joj što zahtjeva, zbog dugotrajnog mjerenja, nepomičnost pacijenta (do 40 minuta), što postoji sumnja na štetno dejstvo magnetnih polja, koje do danas nije dovoljno ispitano, kao i vrlo visoka cijena potrebne aparature i troškova održavanja. Ova metoda je veoma perspektivna jer postoji mogućnost proširivanja njene primjene i na

druge elemente (osim vodonika, koji se danas jedino ispituje), npr. na fosfor, pomoću koga bi se dobila slika raspodjele fosfora kao jednog od osnovnih elemenata metabolizma.

Bolonjska deklaracija

Evropski prostor visokog obrazovanja – EHEA

Proces reforme visokog obrazovanja u Evropi, poznat kao Bolonjski proces, za cilj ima da do 2010. godine uspostavi Evropski prostor visokog obrazovanja – EHEA (European Higher Education Area) koji promovise mobilnost studenata i profesora.

Prelazak u društvo znanja i promjene u sistemu visokog obrazovanja imaju dalekosežne posljedice na društvo u cjelini. U implementaciji prihvaćenih ciljeva Bolonjskog procesa uključene su, pored visokoškolskih ustanova i mjerodavnih ministarstava, i vlade i društvena zajednica.

Evropska dimenzija je značajna odrednica Bolonjskog procesa.

Preduslov za uspostavljanje evropske dimenzije u visokom obrazovanju je i savladavanje postojećih prepreka na tom putu.

Jezička barijera na mnogim skupovima u Evropi savladava se simultanim prevođenjem i prevođenjem usaglašenih dokumenata. Najčešće se koristi engleski jezik, ali ravnopravnost ostalih jezika je od izuzetne važnosti u procesu uspostavljanja Evropskog prostora visokog obrazovanja. Ovakav pristup prevazilaženja jezičke barijere otvara nove mogućnosti studiranja, a nakon studija zapošljavanje diplomaca.

Poznavanje istorijskog i kulturnog razvoja zemlje i Evrope uslov je za kvalitetno funkcionisanje, a samim tim i povećanje konkurentnosti, Evrope na međunarodnom tržištu i za kvalitetniji život svih građana.

Pripremila: Doc. dr Gordana Radić

Shvatanje istorije je preduslov za poznavanje kulture, kulturnih i društvenih razlika, što je neophodno za uspostavljanje kvalitetnije saradnje na svim područjima pa i na području visokog obrazovanja i nauke.

Radi boljeg snalaženja u prostoru visokog obrazovanja, potrebno je upoznati i razne zakonodavne sisteme koji nisu jednoobrazni. Ovo dovodi do uspostavljanja novih studija, što povećava interdisciplinarnost visokog obrazovanja.

Razlike u načinu života u različitim dijelovima Evrope uslovljavaju i različite sisteme visokog obrazovanja. Sam način finansiranja visokog obrazovanja se razlikuje od zemlje do zemlje, a uslovljen je kako različitošću zemalja tako i njihovim zakonodavstvom. Finansijski aspekt studiranja utiče na dužinu školovanja, što Bolonjski proces upravo želi da izbjegne.

Za uspješno uspostavljanje Evropskog prostora visokog obrazovanja potrebno je uočiti i upoznati sve razlike, povećati mobilnost studenata kako za vrijeme studiranja tako i pri njihovom zapošljavanju, kreirati

međuniverzitetsku saradnju i stvoriti kvalitetan sistem osiguranja kvaliteta i kompatibilnih diploma. Međunarodna saradnja univerziteta i partnera iz privrede povećava broj i kvalitet zajedničkih programa, te mobilnost studenata, profesora i istraživača.

Evropske studije se kao interdisciplinarni studijski programi otvaraju na mnogim univerzitetima u Evropi i predstavljaju metod sa kojim se ostvaruje bolje kulturno, istorijsko, jezičko i zakonodavno upoznavanje između naroda. Postoji veliko interesovanje za ovakve studijske programe, pa se ulaganje u njih smatra ulaganjem u bolju Evropu.

Zajednički studijski programi su, uz kvalitetno riješeno finansiranje, izuzetno važni za ostvarivanje evropske dimenzije Bolonjskog procesa a kroz sinergiju različitih institucija čije se kompetencije kvalitetno nadopunjuju i kroz samu međunarodnu saradnju daju veliki doprinos Evropskom prostoru visokog obrazovanja i istraživanja. Evropska unija podstiče takve programe i studenti se mogu usmjeriti na područja kulture, lingvistike i evropskih integracija.

Zašto bolonjski proces?

Bez obzira što se sistemi visokog obrazovanja u zemljama Evrope temelje na različitim nacionalnim i kulturnim tradicijama oni dijele iste ili slične probleme. Osnovni problem je neefikasnost studiranja. Studij traje od 6 do 8 godina, a od ukupnog broja upisanih studenata njih samo 30% diplomira. Ne mali broj produktivnih evropskih profesora odlazi iz Evrope i svoj naučnoistraživački i nastavni rad nastavlja van Evrope. Ovaj egzodus naučne elite u velikim razmjerama stvarao je negativne trendove u razvoju kvalitetnog naučnog rada kako u njihovim zemljama tako i u Evropi u cjelini.

Proces globalizacije krajem prošlog vijeka dovodi visokoškolske ustanove neevropskih zemalja u Evropu nudeći svoje studijske programe, različite od programa evropskih visokoškolskih ustanova. Univerziteti Evrope su gubili korak u takmičenju sa američkim univerzitetima na mnogim planovima te američki univerziteti postaju prestižne obrazovne ustanove.

Nove tehnologije su novi izazov visokom obrazovanju za promjenu načina na koje se znanje stiče, rasprostire, kako se znanju može pristupiti i kako se znanje može kontrolisati. Razvoj tehnologije nameće zahtjev za velikim brojem ljudi koji su sposobni da se nakon školovanja odmah uključe u praksu i za smanjenjem broja ljudi koji razmišljaju o problemima sutrašnjice.

Evropa je suočena sa činjenicom da evropska industrija nerado ulaže novac u naučnoistraživački rad.

Nastavni programi ne prate promjene, nisu dovoljno fleksibilni stoga ne odgovaraju potrebama tržišta rada, nisu dobra osnova za kreativan naučnoistraživački rad.

Osnovni problemi, prepoznati u neprohodnosti kako studenata i profesora tako i diplomaca, u evropskom obrazovanju, naučnoistraživačkom radu i tržištu rada uzrokovani različitim nastavnim programima i stečenim kvalifikacijama, su identifikovani kao osnova za reformu, za kreiranje jedinstvenog evropskog prostora visokog obrazovanja.

Dvadeset prvi vijek je nazvan stoljećem znanja u kojem univerziteti imaju misiju proizvodnje i širenja znanja. Evropa Znanja je nezamjenjivi faktor ljudskog i društvenog razvoja, sposobna da svoje građane pripremi za izazove trećeg milenijuma, naglašavajući zajedničke vrijednosti i pripadnosti istom društvenom i kulturnom prostoru. Mnogi eksperti su se složili da se obrazovanje u 21. vijeku mora fokusirati sa više inteziteta na mogućnost međusobne komunikacije, timski rad, kritičko razmišljanje, prilagođavanje promjenama, mora da bude više inovativno, kreativno i blisko novim tehnologijama.

Kako je počelo?

Proces reforme visokog obrazovanja, kao odgovor Evrope na globalne promjene u svijetu, iniciran je Magna Charta Universitatum poveljom iz 1888. godine potpisanom u Bolonji od strane rektora evropskih univerziteta na proslavi 900-godišnjice najstarijeg univerziteta

u Evropi, a potom i Sorbonskom deklaracijom, Sorbonne Joint Declaration on harmonization of the architecture of the European higher education system, Paris, 1998, koju su potpisali ministri obrazovanja Njemačke, Francuske, Italije i Engleske 1998. godine na 700-oj godišnjici Sorbonskog univerziteta u Parizu. Nadajući se dugoročnoj međusobnoj saradnji evropskih država i vjerujući da će univerziteti igrati značajnu ulogu u internacionalizaciji društva, ovim aktima oni postavljaju osnovna načela na kojima se promjene u obrazovanju moraju temeljiti. Na kraju drugog milenijuma države Evrope su spoznale da budućnost čovječanstva zavisi od kulturnog, naučnog i tehnološkog razvoja sistema obrazovanja čije je težište na univerzitetima. Zadatak univerziteta je da šire znanje novim naraštajima i osposobe ih da budu „naoružani“ novim vještinama, znanjima i idealima (i time budu konkurentni na tržištu rada), a istovremeno da omogući i ostaloj populaciji unaprijeđivanje znanja kroz sistem doživotnog učenja. Bitan preduslov za prenošenje tog znanja jeste autonomija univerziteta (moralna i intelektualna nezavisnost od političkog autoriteta i ekonomske moći), kao i međuuniverzitetska saradnja (razmjenom znanja, iskustava, studenata i nastavnog osoblja). Uočeni problem nepovezanosti nastave i naučnoistraživačkog rada uzrokuje inertnost evropske ekonomije. Pored navedenog, i geografske podjele su bile uzrok podjela u obrazovanju.

Potpisivanjem Bolonjske deklaracije 1999. godine, The Bologna Declaration on the European space for higher education u Bolonji od strane ministara 29 zemalja, započeo je proces reforme visokog obrazovanja sa ciljem kreiranja Evropskog prostora visokog obrazovanja do 2010. godine, poznat kao Bolonjski proces, a kao odgovor na proces globalizacije u svijetu.

Neefikasni sistemi visokog obrazovanja u Evropi, koji se nisu

prilagođavali promjenama u društvu i nisu pratili tehnološki razvoj, nisu stvarali kritičnu masu diplomaca koji su oboružani adekvatnim znanjem, vještinama i kvalifikacijama bili spremni da ravnopravno konkurišu na tržištu rada. Evropski sistem istraživanja je praktično odvojen od potreba tržišta i ne doprinosi efektivnom obrazovanju i razvoju. Velika migracija talentovanih studenata i nastavnika u Ameriku postavila je Evropi pitanje kako dalje. Promjene su neminovne.

Bez obzira na okolnosti života i rada u Evropi za svakog pojedinca koji je završio svoje studije će se znati šta je studirao i koje su mu kvalifikacije. Proces je dinamičan i neminovne promjene se događaju u samom procesu implementacije, riješavaju se kroz rad grupe za praćenje Bolonjskog procesa, BFUG (Bologna Follow Up Group), komiteta koji prati i razrađuje proces i priprema i organizuje ministarske konferencije zemalja potpisnica Deklaracije, koji se održavaju svake dve godine.

U Deklaraciji nije zacrtano da sve zemlje imaju istovjetne sisteme visokog obrazovanja. Jedna od značajnih vrijednosti Evrope jeste da balansira između različitosti i jedinstvenosti zemlje i njenog obrazovnog sistema i podrži prohodnost studenata kroz različite sisteme visokog obrazovanja a sam razvoj unutar Bolonjskog procesa podržava prenos sa jednog na drugi sistem.

Dokumenta koja su pratila Bolonjski proces:

1. Magna Charta - septembar 1988. godine
2. Lisabonska konvencija - april 1997. godine
3. Sorbonska deklaracija – maj 1998. godine
4. Bolonjska deklaracija - juni 1999. godine
5. Praška izjava - maj 2001. godine
6. Berlinska izjava - septembar 2003. godine
7. Bergenska izjava - maj 2005.

8. Londonska izjava - juni 2007. godine
9. Luven - april 2009. godine

Ciljevi Bolonjskog procesa

Sveobuhvatni cilj Bolonjskog procesa je kreiranje EHEA, Evropskog prostora visokog obrazovanja do 2010. godine.

Glavni cilj Bolonjskog procesa ostvaruje se:

- Stavljanjem studenta i rezultate njegovog učenja u centar procesa
- Uvođenjem Evropskog sistema prenosa bodova ECTS - mobilnost studenata
- Uvođenjem tri ciklusa akademskih studija (3+2+3 ili 4+1+3)
- Uspostavljanjem Sistema obezbjeđenja kvaliteta
- Uspostavljanjem Kvalifikacionih okvira i
- Podrškom učenju na daljinu, virtuelnim učionicama i doživotnom učenju.

Bolonjski proces

- Povećava kvalitet visokog obrazovanja
- Povećava kompetencije Evrope u odnosu na druge dijelove svijeta i
- Povećava mobilnosti studenata, nastavnog i administrativnog osoblja.

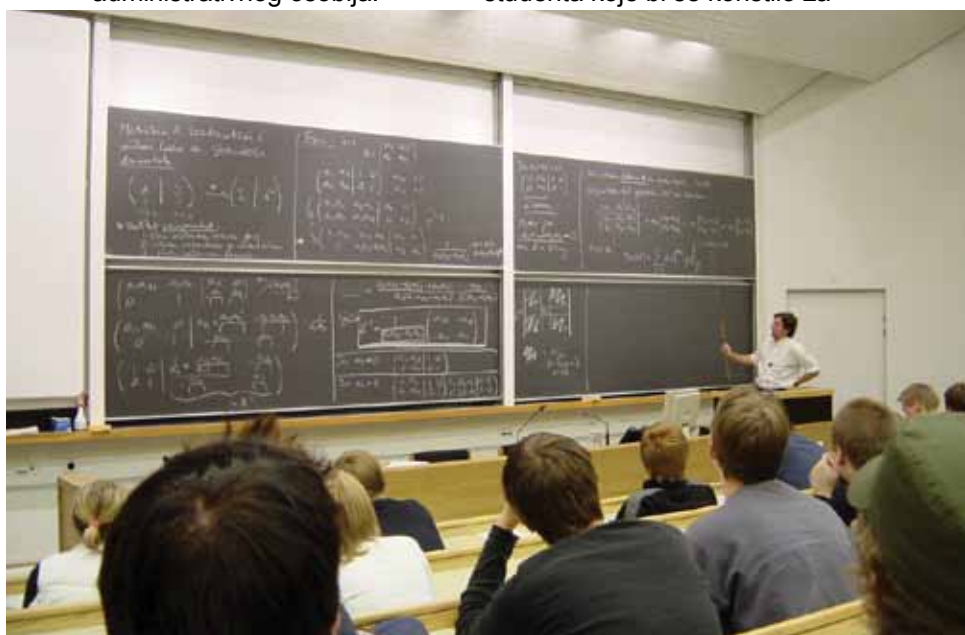
Promjena internacionalnog okruženja, razvoj ekonomije znanja, globalizacija i rizik kulturnih podjela, donosi nove izazove sistemu visokog obrazovanja Evrope. Potrebno je prilagoditi tehničke aktivnosti prema zahtjevima globalizacije i ekonomije znanja, povećati ulogu obrazovanja u ekonomiji znanja, suočiti se sa međunarodnom konkurencijom i uključiti se u interkulturalnu razmijenu i učenje. Stoga treba unaprijediti kvalitet nastave, unaprijediti kvalitet istraživanja, obezbjeđiti izvanrednu reputaciju visokog obrazovanja i motivisati strane studente za studije u Evropi.

Potrebno je promovisati međuuniverzitetsku saradnju u cilju promovisanja kvaliteta i promovisati međunarodnu mobilnost studenata i nastavnog osoblja.

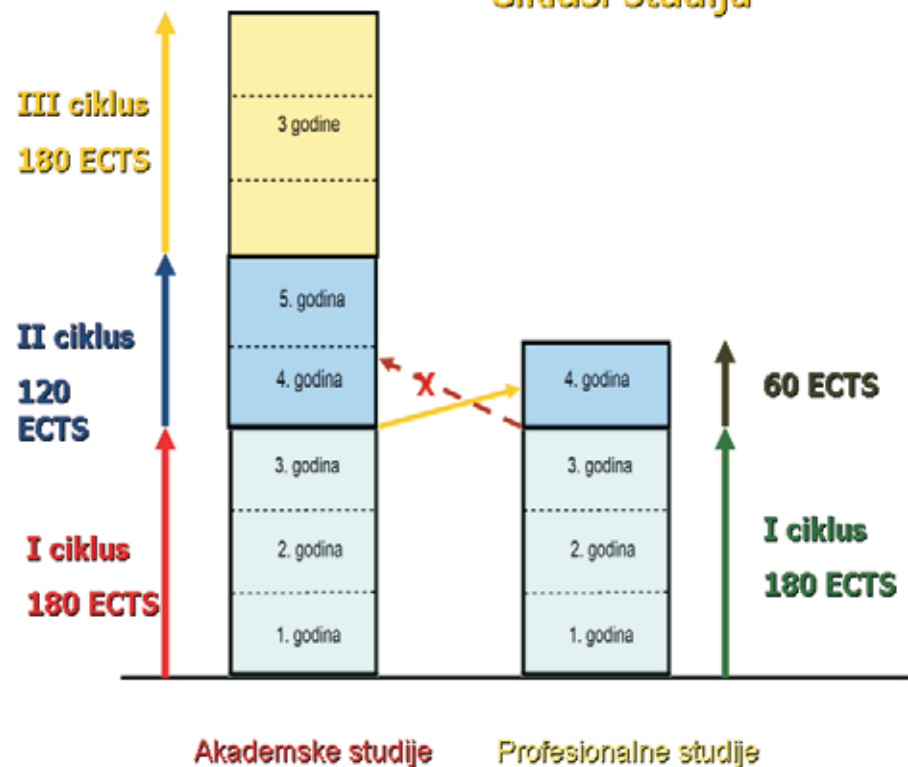
ECTS

European Credit Transfer System – ECTS predstavlja jedinstveno vrijednovanje opterećenja studenta, opterećenje u okviru jednog programa a uveden je, radi ostvarivanja mobilnosti studenata, između 1988. i 1995. godine u projektu ERASMUS/SOCRATES

U procesu stvaranja Evropskog prostora visokog obrazovanja došlo se do zaključka da je potrebno jedinstveno vrijednovanje opterećenja studenta koje bi se koristilo za

Ciklusi studija

$$X / 60 = 150 / 1800$$

$$X = 9000 / 1800$$

$$X = 5 \text{ bodova}$$

Znači, za uspješno savladavanje predviđenog opterećenja za ovaj predmet student stiže 5 bodova.

Ova mjera je u početku Bolonjskog procesa uvedena radi ostvarivanja mobilnosti studenata te je i dobila naziv Evropski sistem prenosa bodova. Kako se proces reforme razvijao tako se došlo da zaključka da se ovom mjerom može mjeriti i opterećenje u okviru jednog studijskog programa. Nema jedinstvenog modela sadržaja, načina i trajanja studiranja. Podstiče se različitost u svim spomenutim elementima, ali uvijek uz prihvatanje osnovnih trendova za optimalno djelovanje.

Jedno od osnovnih načela Bolonjskog procesa je uspostavljanje sistema visokog obrazovanja zasnovanog na tri ciklusa obrazovanja.

Mobilnost studenata podržana je sa 4 osnovna dokumenta

- Info paket,
- Dodatak diplomi,
- Ugovor o učenju i
- Prepis ocijena.

Info paket sadrži podatke o visokiškolskoj ustanovi. Dodatak diplomi ne zamjenjuje diplomu ali je dopunjuje. Prepis ocjena sadrži podatke o položenim ispitima i njima odgovarajućim ECTS bodovima. Potrebno je naglasiti da je prepis ocjena sastavni dio dodatka diplome koja doprinosi lakšem priznavanju stečenih kvalifikacija. Ugovor o učenju potpisuju student, matična institucija i institucija domaćin nakon postignutog međusobnog dogovora i prije odlaska studenta na studije. Ugovorom, student prihvata studije u inostranstvu kao integralni dio svojih studija po usaglašenom dijelu studijskog programa domaćin institucije od strane studenta, matične institucije i institucije domaćina.

definisanje potrebnog rada studenta radi uspješnog savladavanja jednog predmeta, jedne godine i cijelog studijskog programa.

Bod ili kredit je usaglašena numerička vrijednost koja se dodjeljuje predmetu da bi se opisao koeficijent opterećenja studenta pri savladavanju predmetnog gradiva kako bi postigao očekivane rezultate. Vrijednost boda je ekvivalent ukupnom uloženom radu (predavanja, praktičan rad, seminarski radovi, samostalno učenje u biblioteci ili kod kuće), i ukupno iznosi 30 bodova za semestar i 60 bodova za godinu studija što predstavlja njegovu relativnu vrijednost.

Apsolutna vrijednost boda se izračunava iz određenog broja sati koji predstavljaju vremensko opterećenje studenta tokom akademske godine. To vrijeme uključuje sve aktivnosti vezane za učenje, a zavisno od obrazovne ustanove godišnji fond sati se kreće od 1500 do 1800 radnih sati, što znači da jedan bod označava 25 do 30 radnih sati.

Student stiže bodove uspješnim završavanjem dijelova studijskog programa i takvom akumulacijom bodova stiže kompetencije, znanja, vještine i sposobnosti, koje

odgovaraju određenoj kvalifikaciji. Ova akumulacija bodova je značajna kod studijskih programa kod kojih se napredak ne mjeri godinama studija, gdje se sistem ne zasniva na kontinuiranom studiranju, nego na trajnom sticanju kompetencija.

Ukoliko postoji dogovor između visokoškolskih ustanova, moguće je priznavanje bodova u cjelini ili dijelimično, tako da student može prenijeti priznate bodove sa jedne visokoškolske institucije na drugu, čime se unaprjeđuje mobilnost.

Kod izračunavanja bodova koje treba dodijeliti predmetu polazi se od dva standarda, prvog da akademska godina vrijedi 60 bodova odnosno semestar 30 bodova, i drugog da student ne treba više od osam radnih sati dnevno ili 40 sati nedeljno.

Ako akademska godina traje 45 sedmica po 40 radnih sati onda je potrebno 1800 radnih sati za godinu studija i 60 kredit bodova koji označavaju uspješno stečene kompetencije u toku te akademske godine. Ako za uspješno savladavanje gradiva jednog predmeta treba 150 radnih sati onda se može izračunati broj kredit bodova X koji se dodjeljuje tom predmetu po slijedećoj formuli:

Blagojević na Maratonu sjećanja na žrtve bombardovanja

*Maraton Sjećanja na žrtve agresije,
deset godina poslije bombardovanja Srbije*

U organizaciji srbijanskog Atletskog kluba „Plemenito srce“ organizovan je humanitarni maraton povodom sjećanja na žrtve agresije, deset godina od bombardovanja Srbije. Jedan od učesnika maratona bio je i banjalučki maratonac i student našeg Fakulteta sportskih nauka Željko Blagojević.

Maraton na relaciji Beograd – Sveta Gora, manastir Hilandar, staza štafetnog trčanja dužine 880 km je trajao 8 dana, od 23.marta do 02. aprila.

U toku štafete trke, maratonci su obilazili spomenike posvećene palim žrtvama i manastire. Palili su svijeće uz molitve, a posjetili su i Spomenogroblje u Solunu, sa 8.000 grobova palih srpskih ratnika.

Naš maratonac Željko Blagojević je rekao za „Alumni“:

- Učesnici maratona bili su posebno nadahnuti, jer je to bio maraton Sjećanja na žrtve agresije, deset godina od bombardovanja Srbije. Na maratonu je učestvovalo 4 maratonca, tri su bila iz Srbije i ja iz Republike Srpske. Svaki od

nas je trčao dnevno po 40 kilometara štafetno na relaciji Beograd- manastir Hilandar. Bio je to poseban doživljaj bez obzira na promjenljivo vrijeme, jer su se smjenjivali, snijeg i kiša što nije umanjilo doživljaj. Suština samog maratona je upravo pomoć i humanost koja se može pružiti drugima. Obišli smo razne spomenike i na tom putu dolazeći u druge zemlje dočekivali su nas ambasadori zemalja kroz koje smo prolazili.-

Inače Atletski klub „Plemenito srce“ okuplja najbolje maratonce srpskog roda, koji svojim radom, spletom sportskih, duhovnih i humanitarnih podviga pomažu ratnoj siročadi, porodicama socijalnih slučajeva, djeci oboljeloj od teških bolesti, Prikupljaju novčana sredstva iz dijasporne i pomoć dobrotvora kojima su još uvijek sasosjećanja sa drugima veoma bitna.

**Na Vrbasu u Banjoj
Luci i na Tari u Foči**

Najmasovnije svjetsko

prvenstvo u raftingu

- *Okolo 500 takmičara i 55 ekipa iz 35 zemalja svijeta*
- *Kongres Svjetske rafting federacije (IRF) u Banjoj Luci*

Najbolji rafteri svijeta sa pet kontinenata, takmiče se od 17. do 24. maja na rijekama Vrbas u Banjoj Luci i Tara u Foči.

Organizator ovogodišnjeg svjetskog šampionata banjalučki Rafting klub „Kanjon“ i domaćin grad Banja Luka i Republika Srpska toplo su dočekali hrabre sportiste. Svečano otvaranje počelo je defileom učesnika ovog prvenstva, ali i drugih banjalučkih sportista, od Ulice olimpijskih šampiona do glavnog gradskog trga, nakon čega je održan kulturno-zabavni program.

Među zemljama učesnicima su Češka, Argentina, Belgija, Bugarska, Slovenija, Austrija, Holandija, Novi Zeland, Čile, Australija, Hrvatska, Crna Gora, Velika Britanija, Srbija, SAD, Njemačka, Italija, Danska, Turska...

Reprezentaciju BiH u muškoj kategoriji predstavlja Rafting klub „Una Aquarius“ iz Bihaća, prošlogodišnji prvaci naše zemlje, a u ženskoj kategoriji članice banjalučkog Rafting kluba „Kanjon“. BiH je u prošlom šampionatu, koji je prije dvije

godine održan u Koreji, u generalnom plasmanu osvojila 15. mjesto.

Organizatori ističu da je ovo dosad najmasovnije učešće ekipa u jednom prvenstvu u raftingu, jer će se takmičiti 33 tima u muškoj i 22 u ženskoj konkurenciji u četiri discipline - spustu, sprintu, slalomu i „head to head“.

Na Vrbasu odnosno stazi Bijeli buk bit će voženi sprint i „head to head“ 19. maja, a potom će svi takmičari već narednog dana krenuti put Foče preko kanjona Ugar i drugih krajeva BiH kako bi došli do Tare.

Planirano je da na Tari, kao jednom od suorganizatora prvenstva, 21.

maja bude organizovano takmičenje u disciplini spust, a u toj opštini su istakli da su izvršili sve pripreme da svjetsko prvenstveno protekne bez problema.

Već 22. maja cijeli „karavan“ ponovo se vraća u Banju Luku, gdje će narednog dana, na stazi u kanjonu Tijesno, biti održane slalomske trke. To će ujedno biti i najatraktivniji dio prvenstva jer će se utrka

održati na noćnoj stazi, na kojoj je postavljena rasvjeta.

U sklopu Svjetskog prvenstva bit će održan i Kongres Svjetske rafting federacije (IRF) na kojem će glavne teme biti svjetska prvenstva u Banjoj Luci i Holandiji, koja će najbolje raftere planete ugostiti 2011. godine.

Na svečanom otvaranju prisutnim su se obratili Aleksandar Pastir, predsjednik Rafting kluba „Kanjon“ i direktor ovogodišnjeg prvenstva te gradonačelnik Banje Luke Dragoljub Davidović, predsjednik Svjetske rafting federacije Rafael Galo i ministar za porodicu, omladinu i sport u Vladi RS-a Proko Dragosavljević.

Organizaciju Svjetskog prvenstva u raftingu „Banja Luka 2009“, u koju je uključeno više od 200 ljudi iz Rafting kluba „Kanjon“ i više od 600 volontera, podržali su Grad Banja Luka, Vlada RS-a i Vijeće ministara BiH.

Prilagođeni odlomak iz knjige Akademske vještine

Priprema za ispit

Uspješnost na ispitima je određena u velikoj mjeri prirodnom ispitne pripreme. U tom smislu, kvalitet ispitne pripreme je važniji od njenog kvaliteta. Suprotno od uvjerenja većine studenata, način na koji pripremamo ispit je mnogo značajniji od dužune priprema.

Piše: Ljiljana Kukavica

Strategije ispitne pripreme su namjenjene da pomognu studentima da iskoriste vrijeme za učenje što je moguće efikasnije i efektivnije. Jedna od prednosti strategija ispitne pripreme jeste ta što one ne pomažu poboljšanje studentske uspješnosti na ispitima.

Studenti će otkriti da kada su pripremljeni, testovi mogu da postanu zabavni!!!

Opšte strategije ispitne pripreme mogu se koristiti za pripremu bilo koje vrste ispita.

Strategije za specifične testove su osmišljene prema određenim tipovima testova.

Specifične strategije ispitne pripreme su:

- Pregledi upravljanja vremenom
- Prepisivanje i orgsnizovanje zabilješki
- Studijske grupe
- Vodiči za učenje
- Organizovanje informacija
- Interesovanje i pažnja
- Testovi za vježbanje i radne sveske
- Sadržaj testa i procedure
- Priprema materijala i pribora
 - Fizička i mentalna priprema
 - Ispitna anksioznost
 - Bubanje

Opšte strategije upravljanja vremenom su detaljno obrađene u odjeljku „Upravljanje vremenom“. Upravljanje vremenom je ključno za izbjegavanje zamki bubanja. Ali zapamtite da vremenski period proveden u učenju za ispit nije važan koliko i ono što uradimo za to vreme. Efikasno iskoristite vreme odvojeno

za ispitnu pripremu slijedeći naredne smjernice:

- razvijte plan djelovanja
- Razdjelite vrijeme- dan ipak ima 24 sata, kada se to vrijeme podijeli na 3 onda se dobije tri osmice:
- Jednu osmicu odvojimo za spavanje
- Druga osmica je za slobodne aktivnosti
- Dok smo treću osmicu odvojili za učenje
- Napravite vremenske razmake između obnavljanja
- Sažmite i organizujte informacije
- Formulirajte od opšteg ka posebnom
- Počnite rano sa pripremom
- Mudro iskoristite slobodno vrijeme
- Podesite časovnik za buđenje
- Noć uoči ispita – nema učenja!!!
- Prepisivanje i reorganizovanje zabilješki pomaže u pripremi ispita na tri načina.

Prvo, to pomaže studentima da odrede glavne tačke i propratne detalje razmotrene na času. Drugo, to pomaže studentima da strukturiraju informacije na takav način da ih se

lakše prisjete i organizuju ih tokom testa . Treće, to pruža studentu priliku da obnovi materijal za ispit.

Studijske grupe omogućavaju studentima da razmjenjuju ideje i objašnjenja ključnih tačaka. Kada su dobro vođene, studijske grupe mogu i da smanje ispitnu anksioznost i poboljšaju motivaciju.

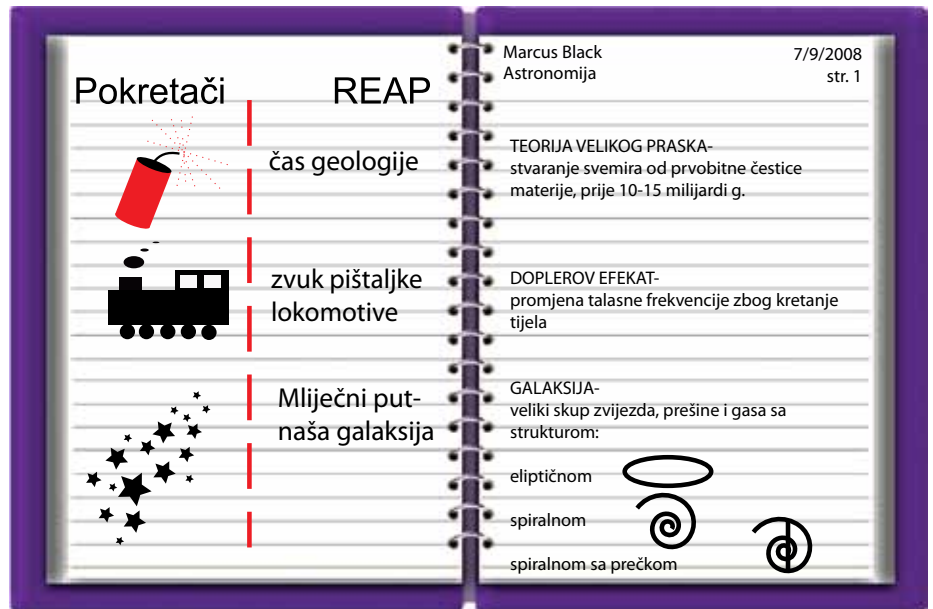
Vodiči se koriste za rezimiranje glavnih ideja i pojmova , bez propratnih detalja , koji će biti obuhvaćeni na ispitu . Organizacija informacija u vodiču za učenje će se razlikovati prema tipu informacija, predmetu , tipu testa i ličnom stilu učenja. Dva su organizaciona pristupa, jedan je tematski vodič za učenje, a drugi je kategorijski vodič za učenje.

Tokom procesa ispitne pripreme , važne informacije iz zabilježki, laboratorijskih vježbi i tekstova trebalo bi sažeti na samu suštinu i organizovati u različite formate.

Sve materijale i pribor potreban za ispit trebalo bi prikupiti dosta unaprijed. Priprema obezbjeđuje studentu jednu brigu manje. I jedan potencijalni izvor panike i anksioznosti manje. Ispitna priprema ne obuhvata samo učenje podataka. Student se mora i kako psihički tako i fizički pripremiti za ispit. Fizičko i mentalno stanje mogu duboko da utiču i na to kako radimo ispit , ma kako da smo se dobro spremili .

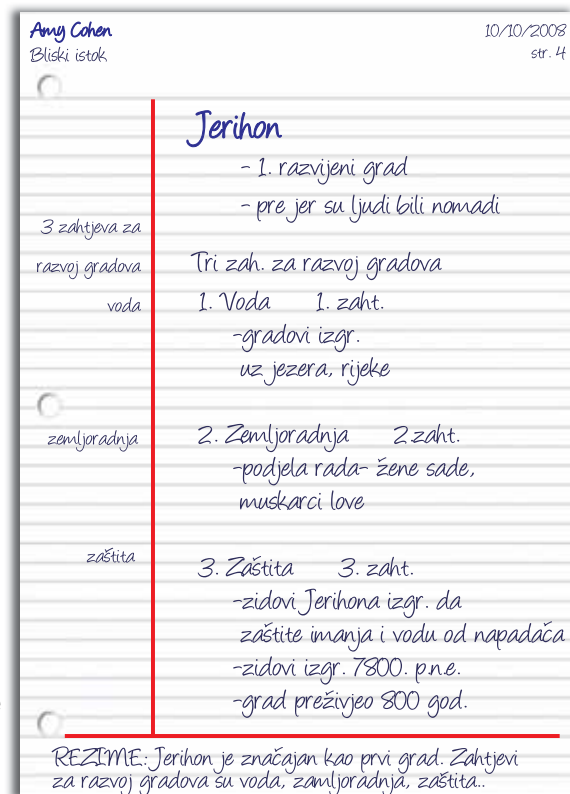
Bubanje nije efikasno sredstvo pripreme za ispit, ono može biti uspješno ali samo na kratak rok. Bubanje obično samo dovodi do anksioznosti i loših ispitnih rezultata.

Vođenje bilježaka i teorija pismenosti

U nastavku priče o knjizi Akademске vještine bilo je riječi i o vođenju bilježki i teoriji pismenosti.

Pa krenimo redom kako su autori rekli vještina vođenja bilježki predstavlja jednu od najvažnijih vještina koje treba naučiti i savladati tokom studija. Vještine vođenja bilježki su takođe korisne kako na poslu (za bilježenje sastanaka ili seminara) a isto tako i u školi ili na fakultetu. Jednom kada uspješno savladamo ovu vještinu ona nam uveliko olakšava svaki sljedeći posao. Kada govorimo o vođenju bilježaka neophodno je spomenuti strategije koje nam to omogućavaju a koje su sljedeće: Kornelov metod, Metod dvije kolone, REAP strategija, Format opšteg pregleda, FOON strategija, Tematske i pojmovne kartice, Alternativni formati. Dok u dijelu koji govori o teoriji pismenosti naglasak je bio stavljen na to kako da se pravilno napiše seminarski rad i bilo koji drugi rad , koje su tehnike pisanja rada, koje metode koristiti prilikom pisanja rada te koji mogu da budu i koji su to izvori iz kojih nastaje rad.

REZIME: Jerihon je značajan kao prvi grad. Zahtjevi za razvoj gradova su voda, zemljoradnja, zaštita..

ISPIT
Socijalna psihologija
23.05.09 u 13h

Projekat studenata Fakulteta informacionih tehnologija

SICBL - Info

Web portal namijenjen studentima i svim mladim ljudima koji žele lako i jednostavno doći do informacija.

Web portal je počeo sa radom u oktobru 2007. godine kao ambiciozni projekat pokrenut od grupe studenata. Stoga je ovo nezavisan projekat, što podrazumijeva da nije pod uticajem niti jedne organizacije, političke partije, institucije, niti interesne grupe. sicbl.info je otvorena zajednica slobodumnih pojedinaca koji žele da dijele informacije i ideje. sicbl.info je stranica namijenjena studentima, koju kreiraju i uređuju sami studenti.

Zajednica

- ◇ sicbl.info Zajednica je mjesto na kom ostvarujete kontakt sa svim članovima sicbl.info portala na brz, efikasan i zabavan način. Pratite šta se dešava na forumu, šta se trenutno vrti na vijestima, komunicirajte sa prijateljima, organizujte se u grupe i to sve na dohvata ruke...

Forum

Uvijek možete pronaći informacije o ispitima i pitati ostale učesnike šta misle o raznim stvarima...

pak.sic (pak.sicbl.info)

Dobrodošli na pak.sicbl.info, smešnu stranu studiranja. pak.sicbl.info je mjesto za sve studente koji ne idu na predavanja, koji uče iz scripta,

ne vraćaju knjige iz biblioteke... za sve one koji studiraju u šestici, indeksu, veneciji, na tribinama, a ne u čitaonici, amfiteatru, na konsultacijama ili vježbama... mjesto na koje idu oni, koji kad su bili mali nisu jeli povrće, koji su pili ,ladne vode znojni i gledali nindža kornjače do deset naveče! Za sve one koji nisu imali novi poni ili bemiks, nego su se uvijek vozili iza ostalih, na pak.sicu...

- ◇ sicbl.info ne snosi odgovornost za sadržaj koji je objavljen od strane posjetioca portala. Sav sadržaj foruma, osim postova, poruka i obavještenja postavljenih od strane administratora foruma ne podliježe pod odgovornost sicbl.info portala i njihov sadržaj ne predstavlja zavnični stav niti mišljenje sicbl.info portala.
- ◇ sicbl.info ne podržava pokušaje kršenja autorskih prava i njegovo objavljivanje na samom portalu. U slučaju

da naidete na sadržaj portala koji smatrate uvredljivim ili da je objavljen bez autorskih prava, kontaktirajte nas na sicbl.info@gmail.com.

- ◇ Neke od stranica koje možete naći na sicbl.info portalu su najnovije vijesti vezane za studente, fakultete i mlade i uopšte neka dešavanja u svijetu i okolini.

PAROLE

- sicbl.info nije stranka!
- sicbl.info nije interesna grupa!
- sicbl.info ne predstavlja niti jednu instituciju!
- sicbl.info je nezavisan pokret!
- sicbl.info ne podržava cenzuru!
- sicbl.info je stranica namijenjena studentima, koju uređuju sami studenti!

Vaš, sicbl.info team!

Piše: Milan Beronja

Zanimljivosti iz svijeta biznisa

Kako je nastao facebook

Mark Zuckerberg

U svojim počecima, Facebook je bio namijenjen samo studentima Harvardskog univerziteta, dok danas ova mreža ima 200 miliona korisnika.

Za Marka Zuckerberga trenutno se kaže da je najmlađi američki milijarder jer je godine uvršten na Forbesovu listu najbogatijih ljudi na svijetu, na 785. mjestu po bogatstvu. On je i jedan od 50 bogataša milijardera, koji su mlađi od 40 godina. Mark Zuckerberg je službeno postao najmlađi američki milijarde koji sa samo 23 godine posjeduje bogatstvo od 1,5 milijardi dolara (People).

Pa krenimo redom. Facebook je društvena mreža koju je 2004. godine osnovao Mark Zuckerberg, bivši student Harvarda. U svojim počecima, Facebook je bio namijenjen samo studentima Harvardskog univerziteta koji su tim putem mogli međusobno komunicirati i razmjenjivati informacije. Nešto kasnije i drugi fakulteti i univerziteti pa čak i srednje škole priključuju se ovom projektu. Prema najnovijim istraživanjima koja su izvršena mreža danas raspolaže

sa 200 miliona korisnika, veoma je značajno napomenuti da se ova cifra odnosi na aktivne korisnike. Facebook je ujedno najpopularnije mjesto za objavljivanja fotografija, s više od 14 miliona novih fotografija dnevno.

Osnovna zamisao funkcionisanja ove internet stranice jeste povezivanje ljudi koji se u stvarnom svijetu već poznaju. To je predstavljalo novinu u odnosu na funkcionisanje svih dosadašnjih web stranica. Prema riječima korisnika ove stranice, mnogi je koriste jednostavno da zbog vremena i brzine života ne bi izgubili kontakte, sa svojim najbližim, kolegama i prijateljima, ali i da bi stekli nove poznanike. Takođe mnoge od nas interesuje od čega se ova stranica finansira? Iako je pristup i registracija potpuno besplatna, finansiranje i sticanje prihoda ostvaruje se od sponzorisavanja i reklama. Još jedna zanimljiva informacija iz života ovoga mladoga uspješnog čovjeka

jeste da mu je Yahoo nudio ugovor od 1 milijardu dolara, a Mark nije ni došao na sastanak rekavši, da mu je jutarnji termin bio preran i da mu je to premalo. Najnovije informacije koje kolaju internetom odnose se na to da je najnovija ponuda Yahoo-a skočila na 1,6 milijardi dolara za otkup 30 dionica Facebook-a.

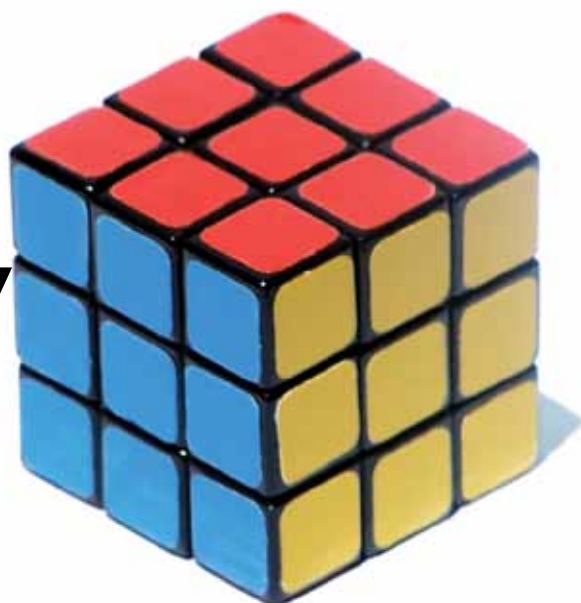
Ovo bi bila kratka priča o Facebook-u te ujedno i poziv da se priključite na Facebook grupu Apeiron.

Mission
Give people the power to
share and make the world
more open and connected

“Emocionalna inteligencija”

Danijel Goleman

Naš temperament, ne mora da bude naša sudbina

Čovjek, rob strasti, često dolazi u situaciju da ima napade gnjeva ili depresije i ne zna kako da se obuzda. Dr. Goleman piše o tome da mi ne možemo pretpostaviti koje i kakve emocije će nas obuzeti, ali možemo odrediti koliko dugo će trajati

Piše: Marica Banović

U našem kao i u većini modernih društava, vrijednost pojedinca često se „mjeri“ njegovim koeficijentom inteligencije (IQ). Ako posmatramo odnos između koeficijenta inteligencije i stečene stručne spreme, radnog mjesta i sl., doći ćemo do velikih nesrazmjera između (akademske) inteligencije pojedinca i njenog ostvarenja kroz konkretne životne situacije. Kako je moguće da pojedinci sa visokim koeficijentom inteligencije ne uspijevaju ostvariti svoje životne ciljeve? Za takve pojedince primijetićemo da imaju probleme koji se odnose na komunikaciju sa drugim ljudima, nemaju saosjećanja, često su netolerantni itd. Potrebno je uvesti još jedan kriterijum pod nazivom emocionalna inteligencija (EQ) i koji, premda prečesto zanemaran, ima ogromnu ulogu u životu svakog pojedinca.

Biti emocionalno pismen u 21. vijeku postaje nezaobilazan preduslov za stvaranje dobrih odnosa, napredovanje na poslu ili očuvanje i produblivanje nama bliskih veza.

Osobe sa visokim IQ-om posjeduju intelektualno samopouzdanje, vještije su u svijetu znanja i istraživanju svojih misli. Međutim, postavlja se pitanje: da li je osoba sa visokim IQ-om vješta i u svijetu emocija, u iskazivanju svojih osjećanja, u uočavanju tuđih potreba? Da li je u saglasnosti sa sobom, drugima i društvom u kome živi?

Na ova i mnoga druga pitanja odgovorio je Danijel Goleman, autor knjige „Emocionalna inteligencija“, koji veoma detaljno i naučno objašnjava ovu vrstu inteligencije, čije je razumijevanje neophodno svima nama danas, kada se društvo suočava sa alarmantno velikim problemima emotivne i socijalne prirode.

Danijel Goleman, psiholog i doktor hardvarskog univerziteta, rođen je 7. marta 1946. u Stoktonu, Kalifornija. Magistraturu je završio na Harvardu, a doktorat 1974. kliničku psihologiju i razvoj ličnosti.

„Emocionalna inteligencija“ prodana je u više od 5 miliona primjeraka širom svijeta, otkrivajući ogroman značaj emocija u svakodnevnom životu, kao i našu sposobnost da spoznajemo svoja i tuđa osjećanja.

Ova sjajna knjiga nudi stručne, a

ipak pitke činjenice o razumijevanju naših, kao i tuđih emocija. Goleman objašnjava kako naš mentalni život čine dva uma – racionalni i emocionalni. Racionalni vid spoznaje nam je dobro poznat, sposobni smo da svjesno razmišljamo i saznajemo.

Emocija i intuicija imaju evolutivnu prednost u odnosu na racionalno mišljenje. To je bilo i od suštinske važnosti čovjekovog preživljavanja u svojoj okolini kada bi razmišljanje „šta činiti“ u opasnosti moglo da košta života onda kada je morao da razmišlja po principu „bori se ili bježi!“

Naš uspjeh u životu, ne određuje samo racionalna inteligencija (IQ) već i emocionalna inteligencija (EQ). Dešava se da ljudi sa visokim IQ-om mogu biti izuzetno neprilagođeni, neobuzdani i socijalno neuspješni, što ukazuje na to da akademska inteligencija nema mnogo veze sa emocionalnim životom.

Pa ipak, Goleman ukazuje na to da obe vrste inteligencije treba da budu punopravni partneri u našem mentalnom životu. Osobe koje nemaju razvijenu emocionalnu inteligenciju često su onesposobljene da se koncentrišu na mentalni rad i da budu djelotvorne u životu.

Spoznavanje čovjekovih emocija i sposobnosti kontrole snažnih osjećanja predstavljaju temelj emocionalne inteligencije. Samo u slučaju kada poznamo svoja osjećanja i svjesni smo svojih reagovanja, mi se možemo kritički odnositi prema sebi, promijeniti svoj stav i raspoloženje.

Naš cilj treba da bude usmjeren na postizanje ravnoteže, a ne potiskivanje emocije. Ako se emocije previše potiskuju dolazi do izolovanosti, a ukoliko su neobuzdane, postaju patološke. Osnovne komponente emocionalne inteligencije su: prepoznavanje emocija, korištenje emocija, razumijevanje i upravljanje emocijama. Prepoznavanje emocija je sposobnost pojedinca da prepozna svoje ili tuđe osjećanje. Ljudske se emocije rijetko izražavaju riječima. Za intuitivno spoznavanje tuđih emocija ključna je sposobnost interpretiranja izraza neverbalne komunikacije npr; sagovornikova tona, gest, izraza lica i čitavog niza nesvjesnih kretnji koje napravi tokom razgovora. Nezapažanje tuđih emocija veliki je nedostatak u emocionalnom životu pojedinca jer svaka vrsta ljudske povezanosti potiče od emocionalnog sklada, kao i empatije. Empatija se temelji na samosvijesti i samospoznaji

– osoba otvorenija prema vlastitim emocijama biće vještija u prepoznavanju i razumijevanju tuđih osjećanja.

Korištenje emocija podrazumijeva pomaganje kod donošenja odluka. Emocionalna osoba će lakše razumjeti tuđe osjećanje i ponašanje.

Upravljanje emocijama je složen proces. Potrebno je odabrati ispravnu emociju, njen intenzitet i smjer ka željnom ishodu. Znati upravljati svojim emocijama ključna je životna osobina. Upravljanje emocijama znači prihvatanje emocija umjesto njihovog potiskivanja te korištenje u svrhu donošenja bolje odluke.

Emocionalna inteligencija ne djeluje samostalno. Usko je povezana s psihološkim osobinama karaktera pojedinca. Emocionalnu je inteligenciju motivisanim radom na sebi moguće uspješno razviti i unaprijediti.

Kako povećati emocionalnu inteligenciju?

Naučite prepoznati osjećaje - Naučite kako se kada osjećate i prije svega da prepoznate emocije koje se kriju u vama. Često se zapitajte "kako se osjećam?", a ako osjećate čitav niz različitih emocija, razlučite ih i rangirajte ih. Ali nikad ih nemojte preuveličavati, ni minimalizirati, trudite se da ostanete realni jer će vam to kasnije pomoći da se suočite sa njima.

Pitajte druge kako se osjećaju - Ne možete znati kako se drugi osjeća ako ga ne pitate, osim ako imate izrazito razvijenu empatiju. U svakom slučaju, morate ih prvo razumjeti da biste mogli saosjećati s njima. Slušajte ih pažljivo bez predrasuda. Ovo će vam, osim tog što ćete upoznati druge, pomoći da upoznate sami sebe. Nekada je moguće da uvidite gdje drugi griješe i da tako riješite svoj problem.

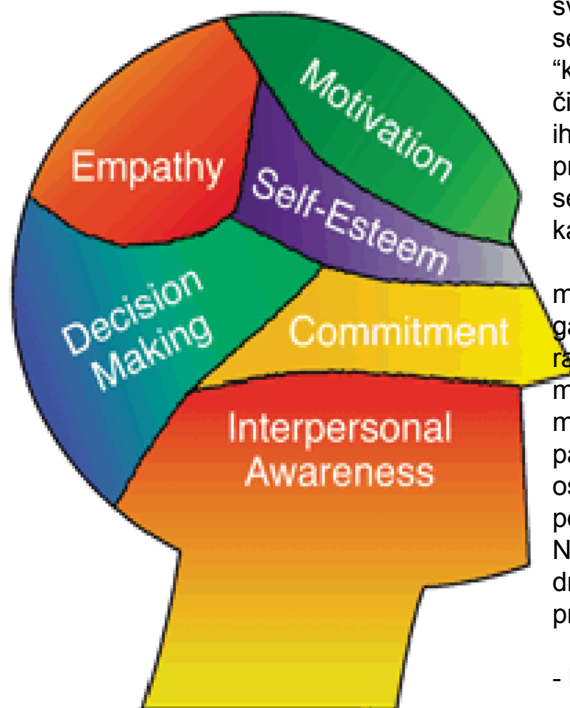
Probleme sagledajte u cjelosti - Kada vam se nešto loše dogodi

ili mislite kako propada cijeli svijet, razmislite o tome koliko je vaš problem zaista ozbiljan. Koliko će on važnosti imati za 10 godina? Deset mjeseci? Deset nedjelja, minuta? Ako taj problem već za jedan dan ili nedjelju dana neće ni postojati niti imati bitne posljedice, da li je onda uopšte vrijedan toga da se nervirate i dižete tenziju i sebi i možda i drugima? Pokušajte da iskorijenite impulsivnost iz vašeg ponašanja, jer će vas ona dovesti do neželjenih efekata, jednostavnih situacija u kojima će vas neko nehotice povrijediti, umjesto da izbrojite do 10, reći ćete nešto nesmotreno zbog čega ćete kasnije žaliti.

Emocionalno inteligentni ljudi su sretniji i optimističnijeg pogleda, jer se dobro nose s negativnim osjećanjima. Veoma je važno riješiti se negativnih emocija na konstruktivan način bez njihovog "zakopavanja i potiskivanja" i ignorisanja svega što nam smeta.

Goleman nas pokreće u smjeru nade kao iscjeliteljske moći, relaksacije, kao vidu smirivanja naših burnih reagovanja i razvijanju samosvijesti kao mogućnosti upliva u tuđe emocije. Njegova knjiga nas uči kakao da mirno riješimo nesporazume i biramo optimizam kao životni stav.

„Moraćeš da podeš mučnijim putem da postaneš čovjek, moraćeš da svoju dvostrukost umnogostručiš, da svoju složenost učiniš složenijom..“

Stepski vuk

*Prema knjizi gospodina -Hermana Hesea
„Bio jednom čovjek po imenu Hari, nazvan Stepski Vuk. Išao je na dve noge, nosio odijelo i bio čovjek, ali je ustvari ipak bio Stepski vuk....
Stepski vuk je dakle imao dvije prirode čovječju i vučju, takva mu je sudbina...“*

Piše: Jana Aleksić

Gospodin Hese je predstavio Stepskog vuka, čovjeka koji liči na sve nas, čovjeka koji predstavlja čitavu ovu vrstu i svrhu. Nazvao ga je Hari. Hari se nije sastojao od dva bića, čovjeka i vuka, kao što je on sam mislio već od stotine bića, već od 1000 i bezbroj suprotnih polova, kao uostalom i život svakog čovjeka.

„I on je kao i Faust mislio da su dve duše mnogo za jedne grudi i da ih moraju rastrgnuti. Naprotiv, dve duše su malo“...

Hari, čovjek i stepski vuk je bio neko sa jednom višom dimenzijom, tražio je od života više nego što mu je on možda mogao dati. Često je žudio da napusti stvarnost i da svoju dušu preseli na neko bolje spokojnije mjesto ne znajući da to mjesto može naći samo u sebi i da na kraju to mjesto možda i ne postoji, ni u

stvarnosti ni u jednoj njegovoj figuri ili ličnosti koju nosi u džepu. A možda samo možda to mjesto neka figura u prostoru svoje duše može napraviti na trenutke... jer „Samo u vama samima živi ona druga stvarnost za kojom žudite.. Svijet koji tražite je svijet vaše sopstvene duše“..

Da li vi ponekad žudite da napustite ovo vrijeme? Da li ponekad žudite za snovima i prostorima koji su daleko od stvarnosti? Hese, veličanstveni, predstavio je drugi svijet, umjetnost za one ljude koji imaju drugu dimenziju, za one koji misle dublje i više, koji traže svoj smisao znajući da žive u stvarnosti ali nastoje dosegnuti natčulni svijet. Svaki dan prolazi u čovjekovom nastojanju da dođe do cilja, da se bori za ono što želi, traži prave vrijednosti, ili bar neki to čine. To je stvarnost koja iza sebe nosi onu dozu irealnosti u svakom

svom slovu. Trebalo bi naći svoj smisao u svemu, ponekad krenuti sa mnogim filozofskim tezama i upasti u fotelju mira. Mir uz dinamičnost duha, smjenjuju se stalno, nepredvidljivi i relativni kao što je čovjek i vrijeme.

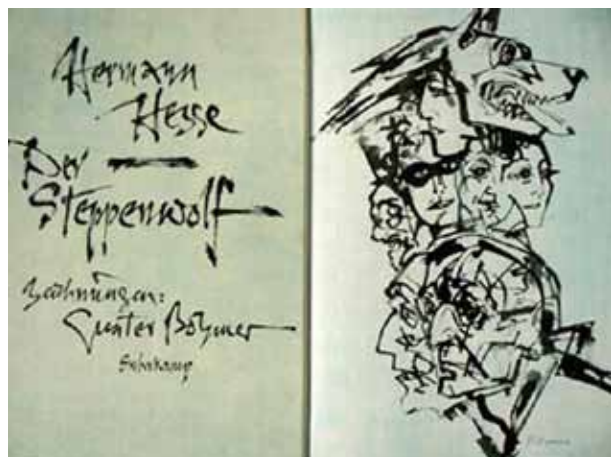
„Urazumite se najzad. Treba da živite, treba da naučite da se smijete“

Stepski vuk: Oh sve sam shvatio... znao sam da se u mom džepu

nalazi svih stotinu hiljada figura životne igre, naslućivao sam potresen njihov smisao, bio sam voljan da još jednom otpočem igru, da još jednom iskusim sve njene patnje.. da još jednom i još mnogo puta prođem kroz pakao svoga unutrašnjeg bića. Jednom ću naučiti da bolje igram figuricama. Jednom ću ipak naučiti da se smijem“

Možda se sve ovo odnosi na ljude kao što su Stepski vuk, pa ipak na hiljade figura nečije ličnosti koje se kombinuju i stvaraju puteve kojima oni i mi idemo. Da li da si dopustimo stvarnost ili da težimo za višim? U umjetnosti je sve dozvoljeno....

NEOSTVAREN SAN

Voda, more, ljeto, toplina,
osmijeh, sreća, ljubav, vrešina,
polje, žito, potok, dolina,
zvijezde, mjesec, sunčev sjaj,
sve je to bio moj mali san...

Oluja, nemir, tuga i kiše,
prašina koja sve fino briše,
crna noć koja nosi sve,
i one moje neostvarene sne.

Sve su to stvari koje osjećam,
ali nikad neću moći da se
sjećam:

vode, mora, ljeta i topline,
osmjeha, sreće, ljubavi, vrelina,
polja, žita, potoka, dolina,
zvijezda, mjeseca, sunčevog sjaja,
i mojih ne dočekanih dana...

Livada je jedna,
a cvjetova više,
niko taj miris,
ne može da izbriše...

Vode su jedno,
ostrva drugo.
Sve je to zajedno,
danima dugo...

Neko je sretan uz cvjetova više,
a neko uz sitne kapljice kiše.

Neko uz travu,
neko uz nebo,
ne treba ništa da ostane nemo...

Uz sve oko sebe, biti sretan treba,
bila to rosa, trava, cvijet, kiša, ljeto
ili zima.

Sve fino dođe u svoje vrijeme samo
da nisu oko nas stijene...

PANEVROPSKI UNIVERZITET APEIRON ΑΠΕΙΡΟΝ

za multidisciplinarne i virtuelne studije
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

Banja Luka

Ulica Pere Krece br. 13, 78000 Banja Luka

www.apeiron-uni.eu

Fakultet poslovne ekonomije

Fakultet pravnih nauka · Law College
Salus Populi Suprema Lex

FAKULTET INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA
COLLEGE OF INFORMATION TECHNOLOGIES

FAKULTET SPORTSKIH NAUKA
COLLEGE OF SPORTS SCIENCES

FAKULTET ZDRAVSTVENIH NAUKA
HEALTH CARE & NURSING

VAŠ PROJEKAT ZA BUDUĆNOST!

Tel: 051 430 890, 051 430 892